

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Zemědělská fakulta

Katedra cestovního ruchu

STUDIJNÍ PROGRAM: M6208 Ekonomika a management
STUDIJNÍ OBOR: Obchodně podnikatelský – sp. cestovní ruch

Rekreační využívání umělých jezer

Vedoucí diplomové práce:
RNDr. Josef Navrátil

Autor:
Simona Fráňová

2006

Rozsah práce: 30 - 40 stran
Rozsah příloh: dle potřeby
Forma zpracování diplomové práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

Begon, M., Harper, J.L., Towse, C.R.: Ekologie, jedinci, populace
léčerstva. UP Olomouc, 1997
Dykyjová, D.: Třeboňsko. ENKI Třeboň, 2000
Eiseltová, M. (ed.): Obnova jezerních ekosystémů - holistický přístup
Wetlands international publ. č.32
Godde, P.M., Price, M.F., Zimmermann, F.M.: Tourism and development
in mountain regions. New York: Gabi Publishing, 2000
Janda, J., Jeník, J., Příbil, S. (ed.): Ekologie a ekonomika Třeboň-
deseti letech. Třeboň: BÚ ČSAU, 1990
Jeník, J., Příbil, J. (ed.): Ekologie a ekonomika Třeboňska. Třeboň:
ČSAU, 1978
Květ, J., Jeník, J., Soukupová, L. (eds.): Freshwater Wetlands and
Sustainable Future: A Case Study of the Třeboň Biosphere Reserve
Czech Republic. Man and the Biosphere Series 28, Unesco & Parthenon
Publishers, 2002
Stammers, D., Bourdeau, P. (eds.): European Environment. The Dobruška
Basin. Třeboň: ENKI, 2000
Šulcová, J. (ed.): Třeboňsko 2000: Ekologie a ekonomika Třeboňska
dvacetiletých. Třeboň: ENKI, 2000

Vedoucí diplomové práce:

Mgr. Josef Navrátil
Katedra cestovního ruchu

Datum zadání diplomové práce:

30. března 2005

Termín odevzdání diplomové práce:

30. dubna 2006

děkanka

prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc.

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ústřední oddělení
VANČUROVA 2904 390 01 TABOŘ

doc. Ing. Marie
vedoucí

V Českých Budějovicích dne 30. března 2005

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Rekreační využívání umělých jezer“ vypracovala samostatně na základě vlastního zjištění a za odborného vedení vedoucího diplomové práce RNDr. Josefa Navrátila. Veškerá použitá literatura a jiné podkladové materiály jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Táboře dne 27.4. 2006

Poděkování:

Ráda bych touto cestou poděkovala panu RNDr. Josefu Navrátilovi za jeho odbornou pomoc a ochotu při zpracování mé diplomové práce. Ráda bych také chtěla poděkovat všem, kteří mi ochotně poskytovali cenné informace a podporovali mě při tvorbě této práce.

OBSAH:

1	ÚVOD	1
2	CÍL A METODIKA PRÁCE	2
2.1	Cíl	2
2.2	Metodika	2
3	LITERATURA A VYMEZENÍ POJMŮ	7
3.1	Rešerše literatury	7
3.2	Terminologie	10
4	SITUAČNÍ ANALÝZA ÚZEMÍ	13
4.1	Základní charakteristika	13
4.2	Fyzicko – geografické charakteristika	13
4.2.1	Povrch	13
4.2.2	Vodstvo	14
4.2.3	Klima	15
4.2.4	Fauna a flóra	15
4.2.5	Historický vývoj krajiny	16
4.3	Socioekonomická charakteristika	19
4.3.1	Demografická charakteristika	19
4.3.2	Hospodářská charakteristika	20
5	SITUAČNÍ ANALÝZA CESTOVNÍHO RUCHU	21
5.1	Analýza potenciálů na straně nabídky	23
5.1.1	Primární potenciály	23
5.1.2	Sekundární potenciály	33
5.1.3	Terciární potenciály	34
5.1.4	Veselské pískovny	36
5.2	Analýza potenciálů na straně poptávky	43
5.2.1	Doba strávená u Veselských pískoven	44
5.2.2	Způsob dopravy	45
5.2.3	Zdroj informace o možnosti rekreace u Veselských pískoven	45
5.2.4	S kým navštěvují rekreanti pískovny?	46
5.2.5	Kolikátou dovolenou zde rekreanti tráví?	47
5.2.6	Jak často místní navštěvují Veselské pískovny?	47

5.2.7	Služeb jakého ubytovacího zařízení rekreanti využívají?	48
5.2.8	Postavení pískoven v systému atraktivit.....	49
5.2.9	Pískovny a rekreace u vody	49
5.2.10	Aktivity, kterým se návštěvníci věnují.....	51
5.2.11	Potenciální konflikty	54
5.2.12	Preference prvků rekreačního prostoru.....	56
5.2.13	Profil návštěvníka pískoven	57
6	MOŽNOSTI OPTIMALIZACE PROSTORU	58
7	ZÁVĚR	62
8	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	63
9	SEZNAM PŘÍLOH	65
10	SUMMARY	80

1 ÚVOD

Cestovní ruch se stal již neodmyslitelnou součástí dnešní moderní společnosti. V rámci cestovního ruchu se každoročně dává na celém světě do pohybu obrovské množství lidí, kteří zpravidla ve svém volném čase opouštějí dočasně místa svého stálého bydliště za účelem rekreace, poznání, styku s lidmi a z celé řady dalších důvodů.

Vůdčím motivem tohoto pohybu a pobytu je záměrná změna prostředí, jež umožňuje člověku uspokojit některé z jeho potřeb, například potřeby odpočinku, klidu, pohybu, poznání, kulturních a estetických zážitků, změny místa, seberealizace a další, pro jejichž uspokojení neposkytuje místo běžného životního prostředí (místo jejich bydliště) dostatek možností a příležitostí nebo neumožňuje dostatečnou kvalitu jejich uspokojení. [2]

Podle výzkumu „Monitoring návštěvníků v turistických regionech České republiky“ probíhající v létě 2005, jehož autorem je Institut pro výzkum trhu GfK Praha, s.r.o. a zadavatelem agentura CzechTourism; vyplývá, že hlavními důvody návštěvy tuzemců v regionech České republiky je: poznání (34,2%), relax (20,6%) a turistika či sport (16,3%).

Jedna pětina dotázaných tuzemců se při své návštěvě věnuje koupání nebo vodním sportům (20%), přičemž v Jižních Čechách se těmto aktivitám věnuje třetina dotázaných návštěvníků (33%).

Z tohoto výzkumu můžeme tedy usuzovat, že rekreační forma cestovního ruchu má velký význam, a proto jsem si pro svou diplomovou práci zvolila právě toto téma – rekreační využívání umělých jezer.

Jelikož bydlím na Třeboňsku, vybrala jsem si tuto oblast, přesněji Veselské pískovny a jejich rekreační využívání.

V okolí Veselí nad Lužnicí se nachází 5 jezer, které zde zůstaly po těžbě šterkopísku v letech 1952 až 1986. Území Veselských pískoven zabírá rozlohu 240 hektarů. Ačkoli při těžbě procházelo území spíše devastací, po vzniku jezer se oblast stala útočištěm významné květeny a zvířeny, které z jiných obhospodařovaných oblastí už naprosto vymizely. Jezerní areál je využíván jak pro účely ochrany přírody, tak pro aktivity řízené rekreace a rybaření.

2 CÍLA METODIKA PRÁCE

2.1 Cíl

Hlavním cílem mé diplomové práce je provést analýzu rekreačních aktivit a pokusit se o segmentaci návštěvníků. Dále vymapovat pobřeží nádrží po těžbě štěrkopísku z hlediska využití pro rekreaci, zhodnotit současný stav využití rekreačního prostoru a navrhnout optimální řešení rekreačního využití této lokality.

Cílem mé práce by tedy měla také být odpověď na následující otázky: Kdo je návštěvník Veselských pískoven? Odkud přijel? Jakým způsobem přijel? Jak dlouho se zdrží? Jak se dozvěděl o možnosti rekreace u Veselských pískoven? Jak často pískovny navštěvuje? Jakým aktivitám se věnuje? Jak hodnotí rekreaci u pískoven? A hlavně: Jak tyto poznatky využít pro další rozvoj cestovního ruchu v této oblasti?

2.2 Metodika

Metodický postup zpracování mé diplomové práce lze rozdělit do několika fází. V přípravné fázi jsem se zaměřila na studium a rešerši odborné literatury. Dále jsem získala informace o dané oblasti – z publikací o Třeboňsku, informačních center, internetu a statistik Českého statistického úřadu.

Dotazníkové šetření a terénní výzkum prostředí byly pro mne klíčovým při získání primárních údajů pro analýzu rekreačních aktivit. Metodika dotazníkového šetření je popsána dále.

V další fázi jsem všechny shromážděné informace utřídila a zpracovala. Při zpracování primárních údajů jsem použila program Excel s využitím kontingenčních tabulek a funkce filtr. Dále jsem pracovala s programem Statistica, s jehož pomocí jsem provedla chi – kvadrát test a vytvořila korelační matici. Takto zpracované údaje jsem využila pro zhodnocení rekreačních aktivit.

Situační analýzu cestovního ruchu jsem provedla na základě potenciálů – primární, sekundární a terciární. [1]

Metodika dotazníkového šetření

Cíl dotazníkového šetření

Cílem dotazníkového šetření je získat primární údaje pro analýzu poptávky.

Dotazník

Dotazník (příloha č.1) obsahuje celkem 18 otázek, z toho: 5 otázek polytomických výběrových, 5 otázek otevřených, 2 baterie otázek a 2 škály.

V první otázce bylo zjišťován původ respondentů, přičemž odpovědi byly kódovány následovně: 1 – Jihočeský kraj, 2 – Středočeský kraj, včetně hl.m.Prahy, 3 – kraj Vysočina, 4 – Plzeňský kraj, 5 – Jihomoravský kraj a 6 – zbytek České republiky. V následující otázce se zjišťovalo, kolik dní zde respondenti stráví, resp. kolik hodin a jaké je hlavní místo jejich dovolené. Dále byl zjišťován způsob dopravy, možné odpovědi byly: automobil (kód 1), kolo (2), pěšky (3), veřejná doprava (4) a jinak (5). Následující otázka zněla: Jak jste se dozvěděli o možnosti rekreace u Veselských pískoven? Na výběr byly tyto odpovědi: televize (1), rozhlas (2), tisk (3), internet (4), cestovní kancelář (5), infocentrum (6), přátelé a známí (7).

Také bylo zjišťováno s kým navštěvují respondenti pískovny a na výběr byly tyto odpovědi: sám/a (3), s přáteli (2) a s rodinou (1). Respondenti uváděli i dvě možnosti s přáteli a s rodinou, což bylo kódováno jako 4. Další otázka byla otevřená a byla rozdílná pro místní návštěvníky a dovolenkáře: Kolikátou dovolenou zde trávíte? (pro dovolenkáře) a jak často navštěvujete toto místo? (pro místní). Následující otázka šetřila, jaká ubytovací zařízení návštěvníci využívají, pokud zde přespávají. Možné odpovědi byly okódovány takto: 1 – hotel, 2 – hostel, 3 – pension, 4 – ubytování v soukromí a 5 – kemp. Další otázka byla otevřená, pouze pro dovolenkáře: Jaká další místa v okolí respondenti v rámci této dovolené navštívili či plánují navštívit.

Další otázkou bylo zjišťováno, jestli respondenti trávili v posledních letech dovolenou u vody (ano – 1, ne – 2) a pokud ano, kde trávili tuto dovolenou. V následující otázce měli respondenti zkusit vyjmenovat tři oblasti v České republice, o kterých si myslí, že jsou ideální pro dovolenou u vody.

Následovaly dvě škály otázek, v první byly šetřeny aktivity, kterým se návštěvníci věnují (kódy odpovědi u jednotlivých aktivit: 2 – věnuji se především, 1 – věnuji se občas, 0 – měl/a bych zájem), v druhé škále bylo zjišťováno, jaké skutečnosti respondentům kazí požitek z dovolené a do jaké míry (kódy odpovědi u jednotlivých skutečností: 1 – není to problém, 2 –

nedokážu rozhodnout, 3 – mírný problém a 4 – zásadní problém). V dalších dvou otázkách měli respondenti označit jednu věc, která se jim zde líbí a která se jim zde nelíbí.

Poslední otázky byly pouze pro statistické hodnocení – zjišťován byl věk respondentů, jejich pohlaví, vzdělání a zaměstnání.

Průběh realizace dotazníkového šetření

Dotazníkové šetření probíhalo v období červen až srpen roku 2005 na Veselských pískovnách, které tvoří tato jezera: Veselí nad Lužnicí, Veselí nad Lužnicí I, Vlkov, Horusice a Horusice I. Výběr respondentů byl prostý náhodný. Dotazování bylo realizováno osobně.

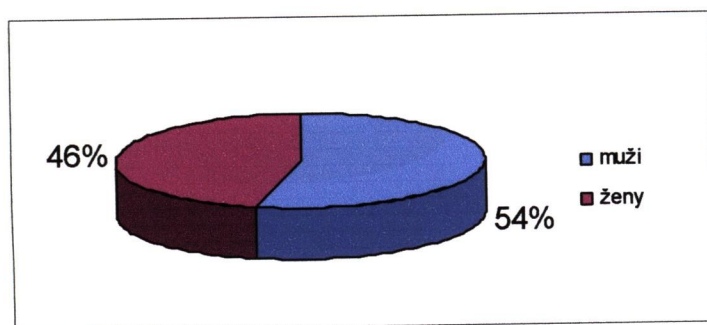
Specifika respondentů

Celkem bylo osloveno 200 respondentů, kteří byli z České republiky.

Pohlaví respondentů

Z dotázaných respondentů bylo 54% mužů a 46% žen (graf č. 1)

Graf č. 1: Respondenti dle pohlaví.

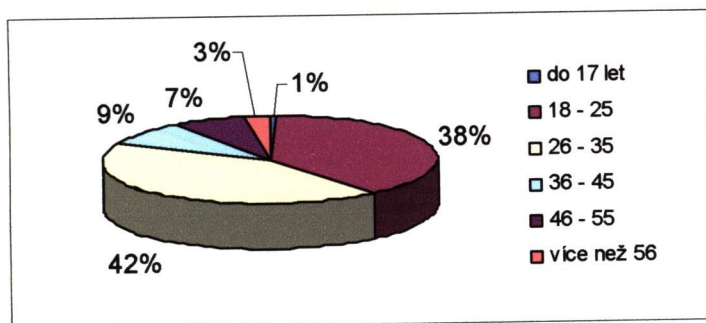

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Věk respondentů

Pokud posuzujeme dotázané dle věku, nejvíce je zastoupená věková skupina od 26 do 35 let (42%). Velké zastoupení (38%) má též věková skupina od 18 do 25 let. Naopak respondenti do 17 let tvoří pouze 1% (graf č. 2).

Graf č. 2: Respondenti dle věku.

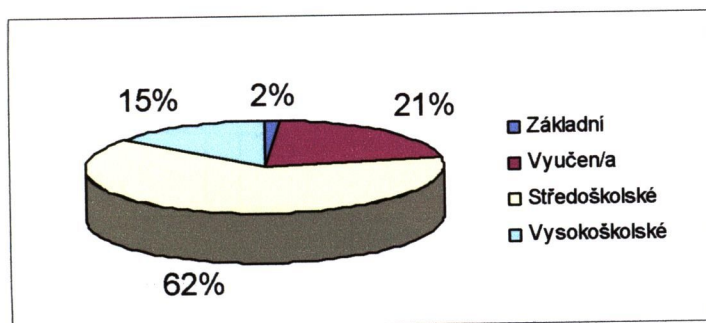

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů

Nejvíce respondentů má dokončené středoškolské vzdělání (62%), vysokoškolské vzdělání dosáhlo 15% dotázaných, vyučeno je 15% a se základním vzděláním 2% (graf č. 3).

Graf č. 3: Respondenti dle stupně vzdělání.

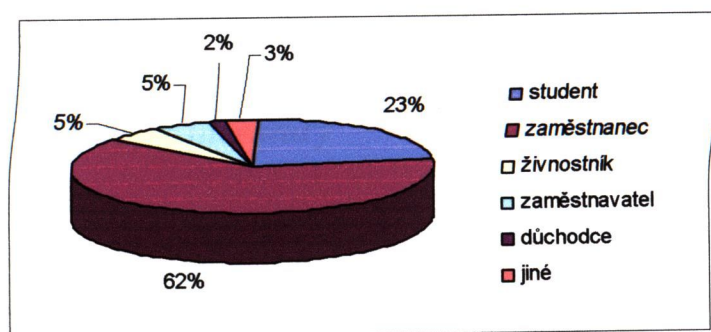

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Zaměstnání respondentů

Většinu dotázaných tvoří zaměstnanci (62%) a dále studenti (23%). Nejmenší podíl mají důchodci (2%), zaměstnavatelé (5%) a živnostníci (5%). 3% tvoří jiné zaměstnání – konkrétně mateřská dovolená (graf č. 4).

Graf č. 4: Respondenti dle zaměstnání.

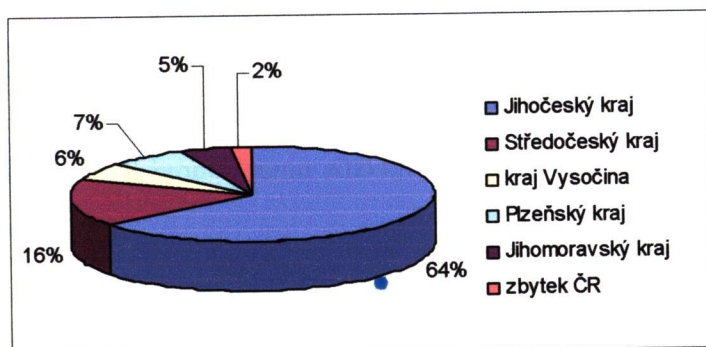

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Původ respondentů

64% dotázaných pochází z Jihočeského kraje, 34% ze sousedních krajů (16% Středočeský kraj, včetně Prahy, 7% Plzeňský kraj, 6% kraj Vysočina a 5% Jihomoravský kraj) a ze zbytku České republiky přijela 2% respondentů (graf č.5).

Graf č. 5: Respondenti dle původu.

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

3 LITERATURA A VYMEZENÍ POJMŮ

3.1 Rešerše literatury

Cestovní ruch je komplexní společenský jev jako souhrn aktivit účastníků cestovního ruchu, souhrn procesů budování a provozování zařízení se službami pro účastníky cestovního ruchu včetně souhrnu aktivit osob, které tyto služby nabízejí a zajišťují, aktivit spojených s využíváním, rozvojem a ochranou zdrojů pro cestovní ruch, souhrn politických a veřejně – správních aktivit (politika CR, propagace CR, regulace CR, mezinárodní spolupráce apod.) a reakce místní komunity a ekosystémů na uvedené aktivity. [5]

První náznaky cestovního ruchu (neorganizovaného) můžeme nalézt již v období renesance, kdy jednotlivci podnikali především cesty za poznáním do cizích krajů. K těmto cestám se později přidávají i cesty za vzděláním a ještě později za rekreací a léčením (rozvoj lázeňství), resp. za kulturou. Je zřejmé, že toto cestování (kromě cest za vzděláním) bylo výsadou bohatých vrstev společnosti.

K rozvoji cestovního ruchu v novodobém pojetí dochází ve 2. polovině 19. století a zejména pak ve století dvacátém. Za zakladatele skutečného moderního cestovního ruchu je považován Angličan Thomas Cook, který roku 1841 zorganizoval první hromadný zájezd po železnici. K hromadnému rozvoji organizovaného cestovního ruchu však dochází až ve 20. století. [3]

Odborná literatura nejčastěji člení cestovní ruch na:

- *formy cestovního ruchu*, v nichž dominuje především hledisko motivů účasti na cestovním ruchu,
- *druhy cestovního ruchu*, které zohledňují převážně jevový průběh cestovního ruchu a způsob jeho realizace v závislosti na geografických, ekonomických, společenských a jiných podmínkách, jakož i jeho účinky. [8]

Druhy cestovního ruchu:

CR členíme a sledujeme podle různých hledisek:

1. Členění CR z hlediska místa realizace: (tj., ve kterém státě k němu dochází)

- a) Domácí CR – účastníci nepřekračují hranici své země.

- b) Zahraniční CR – zahrnuje příjezdy a výjezdy za hranice příslušného státu, dělí se dále na: aktivní CR, pasivní CR, tranzitní CR a mezinárodní CR.
2. *Členění CR z hlediska způsobu účasti a formy úhrady nákladů*
- a) Volný CR (komerční) – člověk si cestu sám hradí a také sám rozhoduje o jejím zabezpečení.
- b) Vázaný CR (sociální) – za občana hradí cestu buď zcela nebo zčásti jiný subjekt, který také rozhoduje.
3. *Členění CR z hlediska způsobu a organizace zabezpečení průběhu*
- a) Organizovaný – cestu i pobyt zajišťuje cestovní kancelář (firma, odbory, škola).
- A) Individuální – účastník cestuje sám nebo s rodinou.
- B) Skupinový – cestuje kolektiv nebo jiná neformální skupina.
- b) Neorganizovaný – vše potřebné si účastník zajišťuje sám nebo jen částečně využívá služeb cestovní kanceláře.
4. *Členění CR z hlediska délky účasti (tj. délky trvání cesty)*
- a) Krátkodobý CR – pobyt do 3 dnů (max. 2 noci) mimo místo obvyklého bydliště.
- b) Dlouhodobý CR – pobyt delší než 3 dny, nikoliv však delší než 6 měsíců.

Formy cestovního ruchu

Formy vycházejí ze zaměření turismu na uspokojování určitých konkrétních potřeb účastníka.

1. *Základní formy CR*

- a) Rekreační – nejrozšířenější forma v rámci celého cestovního ruchu, představuje obnovu duševních i fyzických sil člověka.
- b) Kulturně – poznávací – u této formy CR se jedná o zvyšování kulturní a odborné úrovně lidí, kdy cílem jsou památky, festivaly, výstavy a další akce. Tato forma bývá v praxi často spojována s rekreační formou CR.
- c) Sportovně – turistický.
- d) Lázeňsko – léčebný – tato forma může být opět spojena s rekreací, hlavním prvkem je zde relaxace a péče o zdraví.

2. *Specifické formy*

Specifických forem cestování existuje již v dnešní době celá řada, od těch klasických až po ty nejmodernější, jež jsou výsledkem nastupujících trendů a životního stylu obyvatel. Jsou odvozeny od konkrétní činnosti, která je příčinou, proč se člověk rozhodne cestovat.

- CR mládeže
- CR seniorů
- kongresový CR
- lovecký CR
- mototuristický CR
- cykloturistický CR
- venkovský CR neboli ekoagroturistika
- náboženský CR neboli poutní (křesťanská) turistika
- nákupní turistika
- dobrodružný CR, spojený např. s adrenalinovými sporty
- incentivní CR
- veletržní CR
- erotický, potratový CR
- příhraniční CR
- povodňový CR (jako negativní jev společnosti)
- dámský CR
- sázkový (hazardní) CR [9]

Jak již bylo zmíněno rekreační cestovní ruch je jednou ze základních forem cestovního ruchu. Představuje nejširší účast obyvatelstva na cestovním ruchu. Je realizován obvykle ve vhodném rekreačním prostředí, jehož příznivé účinky jsou využívány v zájmu reprodukce fyzických a duševních sil člověka. Rekreační cestovní ruch neznamena jen pasivní odpočinek, ale obvykle je spojen s aktivním pobytem v přírodě a uplatněním celé řady sportovních aktivit, her, zájmů, zálib, koníčků, včetně takových, jakými je např. zahrádkaření, houbaření, kutilství apod. Určitým specifickým typem rekreačního cestovního ruchu je i chataření a chalupaření. [8]

O Třeboňsku a o Chráněné krajinné oblasti Třeboňsko vyšla již celá řada publikací. Významným zdrojem informací o této oblasti je kniha od Dagmar Dykyjové Třeboňsko – příroda a člověk v krajině pětileté růže. Nalezneme zde cenné informace o historii Třeboňska, utváření Třeboňské pánve, o osidlování, zakládání rybníků, fauně a floře a mnohé další.

V roce 1978 byl vydán první sborník příspěvků ze stejnojmenné konference: Ekologie a ekonomika Třeboňska. V roce 1990 následovalo druhé vydání – Ekologie a ekonomika Třeboňska po deseti letech a v roce 2000 vychází zatím poslední sborník: Třeboňsko 2000 – Ekologie a ekonomika Třeboňska po dvaceti letech. Sborníky obsahují referáty, které byly

předneseny na konferencích zástupci ministerstev, UNESCO; regionálními politiky; zástupci státní správy, akademických a výzkumných institucí; představiteli obcí, tradičních i nových výrobních odvětví a společností; i majiteli a uživateli významných částí třeboňské krajiny. Přinášejí analýzu stavu a dosavadního vývoje třeboňské krajiny a poskytují tak podklad pro formulování směrů a strategie trvalé udržitelnosti rozvoje Třeboňska při hledání rovnováhy mezi ekologií a ekonomikou v nových společenských poměrech a majetkoprávních vztazích.

Ve sborníku Třeboňsko 2000 můžeme nalézt také příspěvky o cestovním ruchu na Třeboňsku: Výzkum rekreační zátěženosti Třeboňska od Mgr. Renaty Klufové; Rekreační a turistické využití Třeboňska, informační zázemí pro návštěvníky od Olgy Černé a Drs. Roberta Dulfera; Třeboňsko a cestovní ruch – naděje a možnosti od Ing. Marcely Kolářové.

Také byla zpracována analýza zahraniční návštěvnosti v CHKO a BR Třeboňsko (Mgr. Renata Klufová, Ing. Rost Michael), která je uvedena ve sborníku ze 7. mezinárodní vědecké konference Cestovní ruch, regionální rozvoj a školství konané na Jihočeské univerzitě v r.2002.

Významný zdroj informací o cestovním ruchu na Třeboňsku jsou i studie Místní akční skupiny Třeboňsko, ve kterých je zpracována např. analýza návštěvnosti Třeboňska, profil návštěvníka Třeboňska, infrastruktura cestovního ruchu, analýza poptávky.

3.2 Terminologie

Cestovní ruch

Cestovní ruch je činnost osoby, cestující na přechodnou dobu (u mezinárodního cestovního ruchu maximálně jeden rok, u domácího šest měsíců) do místa mimo své trvalé bydliště, přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávat výdělečnou činnost v navštíveném místě. Může se však jednat o služební, obchodní či jinak motivovanou cestu, jejíž zdroj úhrady vyplývá z pracovního poměru u zaměstnavatele v místě bydliště nebo v místě sídla firmy. [6, pramen definice – WTO, 1991]

Atraktivita cestovního ruchu

Atraktivita cestovního ruchu je zajímavá součást přírody a přírodní podmínky, sportovní, kulturní nebo společenský objekt, kulturní, sportovní, společenská nebo jiná událost, přitahující účastníky cestovního ruchu. Lze je dělit na přírodní a společenské, na hmotné a nehmotné, na atraktivitu mezinárodního, národního a místního významu, na atraktivitu s potenciálem nižších řádů a na atraktivitu s potenciálem vyšších řádů. [5]

Domáci cestovní ruch

Domáci cestovní ruch je cestování a pohyby občanů mimo místo jejich obvyklého pobytu za účelem využití volného času, rekreace, poznání nebo za jiným nevýdělečným účelem, trvající ne déle než jeden rok a realizované kompletně ve vlastním státě na rozdíl od mezinárodního cestovního ruchu. [5]

Domáci návštěvník

Domáci návštěvník je každá osoba přebývající v dané zemi, která cestuje po vlastní zemi mimo své vlastní obvyklé prostředí na dobu nepřesahující 12 měsíců, přičemž hlavní důvod cesty je jiný než odměna vyplácená v navštíveném místě. Definice zahrnuje dva typy domácích návštěvníků – domácí turisty a domácí jednodenní návštěvníky. [5]

Domáci turista

Domáci turista je domácí návštěvník, který tráví alespoň jednu noc v hromadném či soukromém ubytovacím zařízení v navštíveném místě a jehož cílem cesty je využití volného času a rekreace, obchodní či služební schůzka, jednání, resp. jiné turistické důvody. [5]

Domáci jednodenní návštěvník

Domáci jednodenní návštěvník je domácí návštěvník, který nepřespí v hromadném nebo soukromém ubytovacím zařízení v navštíveném místě. [5]

Rekreace

Rekreace je souhrn odpočinkových činností, provozovaných ve volném čase (o dovolené) a často jako jedna z forem cestovního ruchu (rekreační cestovní ruch) – zpravidla však nedaleko bydliště v rámci druhého bydlení, dětských táborů atd. [5]

Funkce rekreace

Funkce rekreace je souhrn funkcí, které zahrnují reprodukci životních sil (pasivní a aktivní odpočinek), prevenci a kompenzaci nepříznivých civilizačních vlivů (fyziologické zotavení a psychické uvolnění). [5]

Rekreační cestovní ruch

Rekreační cestovní ruch je forma cestovního ruchu, jejíž účastníci jsou motivováni rekreací. Jedna z prvních a původně i převažujících forem cestovního ruchu. [5]

Materiálně – technická základna cestovního ruchu

MTZ je souhrn hmotných prostředků, které slouží k realizaci účasti na cestovním ruchu a k tvorbě a realizaci služeb pro účastníky cestovního ruchu. [5]

Potenciál cestovního ruchu

Potenciál cestovního ruchu je souhrnná hodnota všech předpokladů cestovního ruchu oceněných na základě bodovací škály, snížená o zápornou hodnotu negativních faktorů rozvoje cestovního ruchu – zejména o špatný stav složek životního prostředí a konfliktní land – use daného území. [5]

Turistika

Turistika je druh cestovního ruchu, kdy se účastník pohybuje vlastní silou (případně s využitím síly zvířat, ale nemotorizovaně), jde tedy o aktivní formu účasti návštěvníků na cestovním ruchu. Typický je pobyt v přírodě a často také jednodušší způsob ubytování a stravování. Formami turistiky jsou pěší turistika, cykloturistika, vysokohorská turistika, silvoturistika, speleoturistika, hipoturistika, kameloturistika, dobrodružný CR, surfoval, vodní turistika, běh na lyžích aj. [5]

Turista

Turista je dle WTO cestující, který se zdrží v navštíveném místě alespoň 24 hodin za účelem využití volného času a v tomto místě též přespí v hromadném nebo soukromém ubytovacím zařízení. [5]

Návštěvník

Návštěvník je jakákoliv osoba, která cestuje do jiného místa než je jeho místo jejího obvyklého pobytu na dobu nepřevyšující 12 po sobě jdoucích měsíců, přičemž účel návštěvy je jiný než výkon činnosti odměňované z navštíveného místa (dle WTO). [5]

Výletník

Výletník je dočasný návštěvník, který se v navštíveném místě nebo zemi zdrží pouze jeden den, tedy bez přenocování. [5]

4 SITUAČNÍ ANALÝZA ÚZEMÍ

4.1 Základní charakteristika

Veselské pískovny se nacházejí v regionu NUTS 2 Jihozápad a regionu NUTS 3 Jihočeský kraj, v turistické oblasti 05 Jižní Čechy. Rozkládají se v prostoru mezi Veselím nad Lužnicím a obcemi Horusice a Vlkov nad Lužnicí v CHKO Třeboňsko.

Chráněná krajinná oblast Třeboňsko byla zřízena výnosem Ministerstva kultury ČSR ze dne 15.11. 1979. Představuje mimořádnou oblast mezi našimi velkoplošnými chráněnými územími především tím, že se jedná o jedno z mála území vyhlášených v rovinaté krajině, která byla po staletí ovlivňována a kultivována člověkem. Přesto se zde zachovaly mimořádně cenné přírodní hodnoty. Na mnoha místech lze ještě hovořit o harmonické krajině, kde jsou lidské aktivity v určité rovnováze s přírodou.

Pro své kvality je Třeboňsko i jednou z šesti českých biosférických rezervací vyhlášených v rámci programu Člověk a biosféra MAB UNESCO, a to již od roku 1977. [a]

4.2 Fyzicko – geografické charakteristika

4.2.1 Povrch

Území CHKO Třeboňsko náleží podle geomorfologického členění do provincie Česká vysočina a Českomoravské soustavy, na kterou při jižním okraji CHKO navazuje Šumavská soustava. Většina území potom patří do oblasti Jihočeských pánví, do celku Třeboňská pánev. V západní sedimentární části Třeboňské pánve se projevuje převážně plochý reliéf podcelku pánve Lomnické, ve východní části (na pevném skalním podloží tvořeném horninami krystalinika) se projevuje zvlněný reliéf Kardašorečické pahorkatiny. Třeboňská pánev má mírný sklon od jihu k severu. Od níže položené pánve Českobudějovické ji odděluje vyvýšený Lišovský práh.

Nadmořská výška území se pohybuje od 421 do 550 m n. m. Východní okraj CHKO podél příhraničí s Rakouskem patří v téže provincii a soustavě již k oblasti Českomoravská vrchovina, do celku Javořická vrchovina. [a]

Nejvýznamnějšími horninami Třeboňska jsou jílové druhohorní usazeniny, tzv. souvrství klikovského, nazvaného podle obce Klikova, které dosahuje mocnosti až 350 m.

Třeboňská pánev si, i přes četné tektonické zlomy, zachovala všechna stadia své geologické historie. Opakované usazování a tektonické poklesy způsobily rytmické střídání dvou charakteristických složek těchto vrstev, které se projevují i v pestré mozaice třeboňských písčitých a jílovitých pūd. Jsou to jednak jemnější vrstvy jílu a jílovců, dále pak hrubozrnné písky a štěrky, slepence a pískovce různých barev.

Převážná část usazenin Třeboňské pánve, tvořená klikovským souvrstvím, je stáří svrchnokřídového. Na západě je více překryto usazeninami třetihorními, údolní nivy potoků a řek jsou zasazeny čtvrtohorními náplavy. Na východě navazují druhohorní a třetihorní usazené horniny na staré žulové a rulové krystalinikum Českomoravské vysočiny.

Druhohorní i třetihorní usazeniny Třeboňské pánve svědčí o někdejších rozsáhlých vodních plochách na tomto území. Pískové a jílové usazeniny obsahují pozůstatky subtropického rostlinstva, které kdysi vybujelo na místech, kde voda poklesla.

Další usazování rozrušených hornin pokračovalo i ve čtvrtohorách, kdy byly z rozlehlých nezalesněných ploch odnášeny štěrkopísky do údolí větších říčních toků – Lužnice a Nežárky. Nejmhutnější a nejstarší jsou naplaveniny hrubších i jemnějších písků v několikastupňových terasách podél Lužnice a Nežárky. Jsou dnes hlavním zdrojem stavebních materiálů, těžených na Lužnici v četných, většinou zvodněných pískovnách u Veselí a Vlkova, Horusic, Chlumu, Suchdola, Tuště a Halámek, a na Nežárce u Drahoa a Řadova. [4]

4.2.2 Vodstvo

Přirozenou osou území CHKO Třeboňsko a tokem odvodňujícím podstatnou část Třeboňské pánve je řeka Lužnice. Délka toku v CHKO je 75 km, přičemž v horní části až po rybník Rožmberk bohatě meandruje. V této části se rovněž nachází přes 500 trvale zvodněných tůní a starých meandrů.

Dalším relativně větším tokem je řeka Nežárka, odvodňující v délce 34 km severovýchodní část CHKO. Další významnější vodní toky jsou Dračice (12 km v CHKO) a Koštěnický potok (10 km).

Vedle těchto přirozených toků je pro Třeboňsko charakteristická nesmírně složitá síť umělých stok a kanálů. Slouží k vypouštění a napájení rybníků, které jsou charakteristickým krajinným fenoménem oblasti a základem tradičního třeboňského rybářství založeného na chovu

kaprů. Nejznámější umělé kanály jsou Nová řeka (13,5 km) a Zlatá stoka (47 km). Z 465 rybníků na území CHKO/BR o celkové rozloze 7484 ha je největší Rožmberk o rozloze 658 ha (vodní plocha 489 ha).

Celkem tvoří rybníky 16 rybníčních soustav. Většina rybníků pochází z 16. století, kdy na Třeboňsku působili významní rybníkáři Štěpánek Netolický, Jakub Krčín z Jelčan a Sedlčan a Mikuláš Ruthard z Malešova. Téměř 85% rybníků je v současnosti ve vlastnictví a.s. Rybářství Třeboň. [a]

4.2.3 Klima

Z hlediska klimatické rajonizace patří většina území Třeboňska do mírně teplé a mírně vlhké oblasti s mírnou zimou typu pahorkatinového (typ B3). Na okrajích sem zasahuje typ B5 (mírně teplý, mírně vlhký, ale vrchovinný). Průměrná roční teplota ve střední části území (Třeboň) je 8°C, průměrná teplota ledna -2,8°C a průměrná teplota července 18°C. Průměrné roční srážky dosahují 650 mm (600-700 dle nadmořské výšky). Průměrná délka trvání souvislé sněhové pokrývky je 50-60 dní s maximem 20-30 cm. Převládají západní a jihovýchodní větry.

Celkově je klima Třeboňska, zejména jeho pánevní části, do určité míry specifické a odlišuje se od okolních oblastí, což je způsobeno polohou a geomorfologií území i velkým zastoupením vodních ploch. Průměrná roční teplota je zde vyšší než by odpovídalo nadmořské výšce, je zde delší i skutečná délka slunečního svitu. Častý je výskyt vydatných srážek v letním období. Pro Třeboňskou pánev je charakteristický častý výskyt inverzních situací s bezvětřím, kdy dochází zejména v chladnější části roku k delším obdobím se stagnací vzdušných mas v pánvi. V těchto situacích se vyskytují rovněž časté mlhy. [a]

4.2.4 Fauna a flóra

Fauna

Množství rybníků a v menší míře i vodní toky, např. Lužnice, určuje ráz živočišné říše. Výskyt bobra patří již minulosti. Dodnes však zde žije – hlavně v úseku Staré řeky – chráněná vydra říční (více než 150 kusů).

Daleko pestřejší je výčet ptačích druhů, o nichž lze všeobecně říci, že jim vyhovují spíše rybníky v lučinaté krajině než v lesích. Jako všude jinde převládají rackové. Nejpočetnější jsou četné druhy kachen, potápek, rákosníků, chřástalů. Vyskytuje se zde bukač velký, kvakoš noční,

husa velká. Kromě volavky popelavé je zde i vzácná volavka červená a bílá (nedaleko Třeboně se nachází jedna z největších hnízdních kolonií volavky v České republice).

Pobřeží rybníků ožívají čejky, vodouši, břehouši, bekasiny, v loukách se objevují čápi. Z lovné zvěře převládá bažant, srnčí, zajíc a koroptev. Z říše hmyzu – vyjma vzácných teplomilných druhů chráněných v některých rezervacích – převládá komár. [7]

Flóra

Rybničnatý charakter Třeboňska, jeho louky, rašeliniště a močály, vytvořil podmínky pro výskyt specifických rostlinných společenstev. Na rybnících se setkáme s vzácnými vodními chráněnými rostlinami jako jsou lekníny, stulíky a plavíny.

Pobřeží rybníků přecházející v bažiny nebo louky jsou porostlá rákosem a orobincem. Na sušších místech jsou četné druhy ostřic. Skupinky vrb se často vyskytují na velkých lukách. Hráže jsou osázeny duby. Břehy řek, říček a potoků i struh lemují porosty olší a vrb. [7]

4.2.5 Historický vývoj krajiny – základní etapy vývoje přírody Třeboňska od posledního glaciálního maxima po současnost

Čtvrtohory, tj. naše geologická současnost, se vyznačují nestabilním klimatem. Cyklické klimatické výkyvy o amplitudě řádově 100 000 let nazýváme glaciálním cyklem. Poslední chladný výkyv glaciálního cyklu nastal před cca 18 000 lety a na našem území se vyznačoval arktickým, vysoce kontinentálním klimatem.

Pleniglaciál (před cca 18 000 – 14 000 lety)

Po odeznění glaciálního maxima nastalo postupné, i když zatím jen nevýrazné oteplování. Chladné, suché a kontinentální klima bylo příznivé zejména bylinné a keříčkovité vegetaci stepního a tundrového charakteru. V průměrných biotopech zatím převažovala nízká keříčkovitá vegetace s plazivými druhy vrb, olší zelenou (*Aldus viridis*), břízou trpasličí (*Betula nana*), jalovcem (*Juniperus communis*) a zástupci čeledi vřesovcovitých (převážně *Empetrum*). Dodnes nemůžeme s jistotou říci, zda se v tomto období vyskytovala na Třeboňsku trvale zmrzlá půda. Je to však velmi pravděpodobné. Činnost mrazu musela tehdy hluboce ovlivňovat tvárnost celé krajiny. Povrch tvořil surový substrát bohatý solemi a uhličitánem vápenatým. Také bylinná vegetace odpovídala těmto specifickým podmínkám. Její významnou součástí tvořily slanomilné (např. *Plantago maritima*) a kalcifilní druhy (např. rodu *Helianthemum*). Vlhčí stanoviště

obsadila bohatá bylinná a travinná vegetace, případně porosty ostřic. V širokých štěrkovitých nivách řek Lužnice a Nežárky musel být vegetační kryt pouze sporadický. Pravděpodobně se zde vyskytovaly roztroušené porosty drobných vrb a rakytníku řešetlákového (*Hippophaë rhamnoides*). Na základě celkové znalosti prostředí můžeme zhruba rekonstruovat také složení fauny. Museli být přítomni sprašový kůň, sob, polární liška, zajíc běláček, lumíci, bělokurové, či sovíci sněžní.

Pozdnoglaciální interstadiál (před cca 14 000 – 12 000 lety)

První znatelné klimatické zlepšení nastalo zhruba před 14 500 lety a znamenalo jak zvýšení vlhkosti, tak prudký vzrůst průměrných ročních teplot. Na nástup příznivějšího klimatu nejprve zareagovala nízká keříčkovitá vegetace, která se začala šířit na dosud neobsazená stanoviště. Brzy však musela z velké části ustoupit expandujícímu březo-borovému lesu. Za nových podmínek začal probíhat také vývoj půd, které postupným vyloučením získaly kyselý charakter. Produkce biomasy po oteplení výrazně vzrostla. Hojné nálezy šupin okouna (*Perca fluviatilis*) v interstadiálních sedimentech jezera Švarcenberk navíc umožňují učinit si představu o tehdejší rybí fauně. Díky celkovému zvýšení vlhkosti vznikaly v terénních sníženinách rozsáhlé plochy mokřadů s porosty slatinných společenstev třídy *Scheuchzerio-Caricetea fuscae* s velkým podílem mechorostů lemujících mělké vodní nádrže. Takovým způsobem začaly vznikat první vrstvy velkých rašeliništních komplexů, jaké známe z Třeboňska dnes.

Mladší dryas (před cca 12 000 – 10 500 lety)

Částečný ústup lesa a návrat otevřených formací před zhruba 13 000 lety byl důsledkem nového klimatického zhoršení. Především se zvýšila kontinentalita, tj. rozdíl mezi teplou a studenou polovinou roku. Na otevřených plochách uprostřed řídké březo-borové tajgy se začalo dařit především jalovci a těm zástupcům bylinné a keříčkovité vegetace, které známe již z pleniglaciálního období. Požáry se zřejmě nevyhnuly ani Třeboňsku, jak ukazují výsledky výzkumu Pískového přesypu u Vlkova. Více než pětimetrová vrstva vátých písků totiž pod sebou pohřbila půdu s vrstvou borových uhlíků na povrchu, která byla radiokarbonově datována do počátku mladšího dryádu. Celkové ochlazení spolu s požáry tehdy způsobilo ústup lesa a obnažilo tak půdu větrné erozi. Je pravděpodobné, že tvorba většiny pískových přesypů (hojných především podél pravého břehu řeky Lužnice) spadá do tohoto bouřlivého období.

Počátek holocénu, preboreál (před cca 10 500 – 9 000 lety)

Konec mladšího dryádu byl mimořádně náhlý. Průměrné roční teploty vzrostly o 7 °C během necelého století. Oteplení se projevilo opětným zapojením boro-březových porostů a ústupem světlomilných druhů. Na vlhčích stanovištích expandoval topol osika (*Populus tremula*), zatímco ve zbytcích otevřených ploch vznikaly druhotné bohaté palouky s porosty tužebníku (*Filipendula ulmačka*). Živiny chudší mokřady se postupně stávaly útočištěm mnoha druhů běžných v předchozích období, které můžeme od této doby pokládat za glaciální relikty. Rychlý rozvoj vodní vegetace přispěl k zazemnění menších vodních nádrží. Z počátku holocénu máme z Třebońska také první doklady přítomnosti člověka.

Boreál (před cca 9 000 – 8 000 lety)

Ve srovnání se současnými poměry stále ještě suché a kontinentální klima v období preboreálu bylo hlavní příčinou dosavadního dominantního postavení borovice. Díky zvlhčení na počátku boreálu se však podmínky začínají měnit ve prospěch také dalších dřevin. Ze svých glaciálních refugií na jihu a jihovýchodě Evropy tehdy pronikají na Třeboňsko první náročnější druhy jako líska, jilm, dub, jasan a lípa. Také v prostředí postupně se zazemňujících jezer se setkáváme s rostoucí vegetační diverzitou.

Atlantik (před cca 8 000 – 5 000 lety)

K podstatným změnám v tvářnosti třeboňské krajiny došlo s nástupem vlhkého a teplého období – atlantika. S konečnou platností se na Třeboňsku uchytily porosty smíšených doubrav a pronikly sem ještě další význačné dřeviny – olše lepkavá a smrk. Ve druhé polovině atlantika na Třeboňsko pronikají i buk a následně jedle, zatím však jen okrajově. Podmínky se ovšem postupně mění v jejich prospěch. V průběhu atlantika došlo na mnoha stanovištích k podzolizaci a ochuzení půd o živiny. Nastaly tak podmínky málo příznivé pro druhy smíšeného listnatého lesa.

Subboreál (před cca 5 000 – 3 000 lety)

V období subboreálu zaznamenáváme určité ochlazení a zvýšení klimatické nestability. Spolu se změnou půdních poměrů to mělo za následek prudký nástup buku a jedle. Stanovištím s vysychavými písčitými půdami dominovaly chudé bory a plochám četných mokřadů rašelinná společenstva třídy *Oxycocco-Sphagnetea*, rákosiny, či olšiny, podle stupně zaplavení a zásobení živinami. Do období subboreálu se datuje první výrazná expanze blatkových borů v centrálních částech třeboňských rašelinišť.

Subatlantik (před cca 3 000 lety až do současnosti)

Počátkem subatlantika byla na Třeboňsku již dokončena expanze jedle. Ve vlastní pánvi se jedle mísila se zbytky atlantických doubrav a dala tak vzniknout novým typům lesních společenstev. Habr, významná dřevina habrových doubrav v mnoha středoevropských nížinách, se na Třeboňsku vyskytoval jen velmi sporadicky. Období kolonizace dosud téměř pustého Třeboňska začalo až koncem 12. století. Je patrný ústup lesních ploch i mizení jednotlivých, z porostů zřejmě záměrně vybraných dřevin. Mokřady jsou odvodněním přeměňovány v louky, stavbami hrází v rybníky. [10]

4.3 Socioekonomická charakteristika

4.3.1 Demografická charakteristika

V chráněné krajinné oblasti Třeboňsko žije přibližně 28 500 obyvatel a nachází se zde 68 obcí a drobných sídel. Centrem této oblasti je město Třeboň, které má 9 016 obyvatel, z toho 4 679 žen a 4 337 mužů (dle sčítání lidu v roce 2001). Obyvatelé jsou nejčastěji ve věkové skupině 20 až 29 let (16,6%), dále ve věku 40 až 49 let (14,5%) a ve věku 50 až 59 let (tabulka č.1).

Nejvíce obyvatel, kteří jsou starší patnácti let, je vyučeno nebo má střední odborné vzdělání bez maturity (35,9%) a 28,3% obyvatel má úplné střední vzdělání (tabulka č.2). Většina obyvatel je národnosti české (95,6%), následuje slovenská a moravská. [b]

Tabulka č. 1: Složení obyvatel dle věku.

Obyvatelé celkem 9 016		počet	v %
v tom ve věku	0 – 4	387	4,3%
	5 – 14	1 087	12,1%
	15 – 19	582	6,5%
	20 – 29	1 496	16,6%
	30 – 39	1 155	12,8%
	40 – 49	1 305	14,5%
	50 – 59	1 274	14,1%
	60 – 64	410	4,5%
	65 – 74	784	8,7%
	75 + nezj.	536	5,9%

Zdroj: Český statistický úřad.

Tabulka č. 2: Složení obyvatel dle vzdělání

Obyvatelstvo 15+ 7 542		počet	v %
v tom podle stupně vzdělání	bez vzdělání	21	0,3%
	základní vč. neukončeného	1 532	20,3%
	vyučení a stř.odb. bez mat.	2 708	35,9%
	úplné střední s maturitou	2 135	28,3%
	vyšší odborné a nástavbové	250	3,3%
	vsokoškolské	717	9,5%
	nezjištěné	179	2,4%

Zdroj: Český statistický úřad.

4.3.2 Hospodářská charakteristika

Ekonomičtí ukazatelé

Z celkového počtu obyvatel Třeboně je ekonomicky aktivních 4 612 obyvatel (51%), a z toho je 245 lidí nezaměstnaných. Ekonomicky neaktivních je v Třeboni 4 257, přičemž 1 568 obyvatel tvoří žáci, studenti a učni a 1 921 jsou nepracující důchodci.

Nejvíce ekonomicky aktivních obyvatel pracuje v průmyslu (19%), následuje oblast školství, zdravotnictví, veterinární a sociální činnost (17%), obchod, opravy motorových vozidel (11%), stavebnictví (10,4%) a zemědělství, lesnictví a rybolov (10%). Nejméně pak pracují ve veřejné správě, obraně a sociálním zabezpečení (5,7%) a v odvětví doprava, pošta a telekomunikace (5,3%). [b]

Mezi hlavní ekonomické aktivity na Třeboňsku patří: rybářství, zemědělství, lesnictví, těžba šterkopísku a rašeliny, lehký průmysl, turistický ruch a lázeňství. [h]

Průmysl a zemědělství

Třeboň je střediskem oblasti, která má výrazně zemědělský charakter. Proto zde působí firmy, zabývající se pěstováním rozličných zemědělských plodin, chovatelé dobytka a na to navazující zpracovatelský průmysl. Dále zde působí firmy, které zemědělcům poskytují služby.

V oblasti Stráže nad Nežárkou a Suchdolska se těží písek, který je dále zpracováván. Na několika místech se rovněž těží rašelina. Typickými hospodářskými odvětvími jsou lesnictví a rybářství, tradičními řemesly jsou sklářství, keramika a košíkářství. V tradici výroby třeboňského piva, započaté již v r. 1379, pokračuje současný vlastník třeboňského pivovaru, společnost Bohemia Regent a.s. Významným odvětvím, které je pro Třeboň typické, je lázeňství. V současnosti je město Třeboň majitelem dvou lázeňských domů – starších Bertiných lázní poblíž historického centra a lázní Aurora na břehu rybníka Svět.

Návštěvníci města mohou rok co rok ocenit narůstající počet ubytovacích zařízení, restaurací a dalších služeb, souvisejících s turistikou. Vzhledem k tomu, že Třeboň je jedním ze tří největších měst jindřichohradeckého okresu, je zde řada lidí zaměstnána také v rozličných úřadech, které vykonávají na území Třeboňska státní správu. [h]

5 SITUAČNÍ ANALÝZA CESTOVNÍHO RUCHU

Jihočeský kraj disponuje vysoce atraktivním a hodnotným přírodním a krajinným potenciálem pro rozvoj cestovního ruchu. Jihočeská oblast patří již tradičně díky svým přírodním atraktivitám mezi nejvyhledávanější turistické destinace v České republice.

Jihočeské pánve jsou známé svými typickými rybníky, z nichž největší a nejznámější jsou Rožmberk a Svět u Třeboně, Bezdrev u Č.Budějovic, Horusický u Veselí nad Lužnicí. Dalšími známými rybníky jsou Jordán v Táboře a Vajgar v Jindřichově Hradci.

Pánevní oblast je turisticky přitažlivá také díky splavným vodním tokům vhodným pro vodáckou turistiku. Nejnavštěvovanější jsou řeky Vltava, Lužnice, Nežárka a Otava.

Typickou pro zdejší oblast je i vegetace, která je reprezentovaná zejména hojnými borovými lesy a blatskou rašeliništní květenou.

Turisticky významné jsou umělé vodní nádrže vhodné zejména k pobytové rekreaci u vodních ploch. K nejnavštěvovanějším patří vodní díla Lipno a Orlik, rozvojovým potenciálem disponuje Hněvkovická přehradní nádrž. Pro účely cestovního ruchu zatím nelze využít vodní dílo Římov, které je významný rezervoár pitné vody. Turisticky atraktivní jsou i přírodní koupaliště a pískovny v povodí Lužnice, zejména v okolí Veselí a Suchdola nad Lužnicí.

Historické památky a kulturní atraktivity jsou významnou složkou jihočeského potenciálu cestovního ruchu a vytvářejí tak výtečné předpoklady pro rozvoj různých forem městské, kulturní a církevní výletní turistiky.

Pro návštěvníky jsou přitažlivá především jihočeská historicky významná města, s rozsáhlými soubory památkových objektů a se zachovalou architektonickou a urbanistickou strukturou historických center měst. Dominantní význam mají města Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Tábor, Písek, Prachatice, České Budějovice, Třeboň a Slavonice. Všechna jmenovaná města kromě Písku jsou v seznamu městských památkových rezervací. Třeboň, Bechyně a Vráž u Písku jsou místa s lázeňským statutem.

Velmi navštěvované jsou také jihočeské hrady, zámky, tvrze a zříceniny, zbudované v rozmanitých slozích a pocházející z různých historických období. Mezi nejznámější patří hrady - Rožmberk, Zvíkov, Strakonice, Kámen, zámky a vodní zámky - Hluboká nad Vltavou, Český Krumlov, Blatná, Orlik nad Vltavou a Červená Lhota, Dačice, Jindřichův Hradec, Třeboň, Kratochvíle, zříceniny - Dívčí Kámen u Zlaté Koruny, Vítkův Kámen u Lipna, Kozi Hrádek, Choustník, Přiběnice a Borotín u Tábora, Helfenburg u Bavorova a Landštejn u Slavonic, tvrze - Cuknštejn, Žumberk.

Velice početné zastoupení mají v Jižních Čechách církevní stavby a památky. Nalezneme zde velké množství kostelů a kaplí, významné křížové cesty se zastaveními (Římov) a známá poutní místa, ale také proslavené klášterní objekty – cisterciácký klášter ve Vyšším Brodě a Zlaté Koruně, premonstrátský klášter v Milevsku.

Specifickým kulturním bohatstvím jižních Čech jsou lidové zvyky, slavnosti, tradice, řemesla a architektura. Velmi ceněná je tradiční selská architektura, reprezentovaná tzv. „selským barokem“, která je spojena i s tradicemi krojů, písní, zvyků a řemesel.

Na území jižních Čech je velká koncentrace ubytovacích zařízení a lůžkových kapacit.[k] K 31.12.2004 činil počet hromadných ubytovacích zařízení v Jihočeském kraji 1 026 (tabulka č.3). Průměrná cena za ubytování byla 261 Kč. Z těchto ubytovacích zařízení bylo 532 hotelů, penzionů a podobných ubytovacích zařízení a 494 ostatních hromadných ubytovacích zařízení (114 kempů, 127 chatových osad a turistických ubytoven a 253 ostatních hromadných ubytovacích zařízení jinde nespecifikovaných). [b]

V Jihočeském kraji jsou zastoupeny všechny druhy stravování a stravovací kapacita je rozvrstvena mezi restaurace, hostince, bistra, bufety, občerstvení i zařízení hromadného stravování. Největší kumulace stravovacích zařízení je především ve větších městech a v hlavních střediscích cestovního ruchu. [k]

Tabulka č. 3: Hromadná ubytovací zařízení v Jihočeském kraji.

	Počet zařízení	Počet pokojů					Počet míst pro stany a karavany	Průměrná cena za ubytování (v Kč)
		Celkem	Jedno-lůžkové	Dvou-lůžkové	Tři a více-lůžkové	Apartmá		
Jihočeský kraj	1 026	17 532	683	7 662	8 250	937	13 642	261
Č. Budějovice	121	3 477	122	2 103	1 205	47	1 221	331
Č. Krumlov	281	3 481	103	1 606	1 353	491	4 543	301
J. Hradec	201	3 136	215	1 152	1 640	129	3 506	238
Písek	79	1 748	61	502	1 131	54	1 025	225
Prachatice	193	2 469	53	995	1 281	140	1 465	214
Strakonice	58	1 175	35	393	707	40	481	208
Tábor	93	2 046	94	911	933	108	1 401	260

Zdroj: Český statistický úřad.

V další části se již zaměřím na situační analýzu cestovního ruchu v nejbližším okolí Veselských pískoven (okolí v dosahu 15 km, které můžeme přibližně vymezit městy: na severu město Soběslav, na jihu Lomnice nad Lužnicí, na východě Kardašova Řečice a na západě Dolní Bukovsko).

Zlatá stoka

Jeden z umělých vodních toků na Třeboňsku, známý jako Zlatá stoka, byl vybudován v prostoru mezi Třeboní a Veselím nad Lužnicí. Kanál sloužící k napájení soustavy velkých rybníků na Třeboňsku vybuďoval v letech 1506 - 1520 známý rožmberský rybníkář Štěpánek Netolický.

Zlatá stoka je kanál dlouhý 48 km, široký 2 - 4 m a hluboký 1 - 1,5 m. [i]

Horusický rybník

Rozlohou třetí největší rybník v jižních Čechách se rozprostírá vlevo při silnici z Veselí nad Lužnicí do Českých Budějovic asi 3 km jihozápadně od Veselí nad Lužnicí. Rybník založil známý rybníkář, předchůdce Jakuba Krčina, Štěpánek Netolický, roku 1512 na Bukovském potoce. Za 11 m vysokou a 730 m dlouhou zemní hrází se rozprostírá vodní plocha o výměře 415 ha. Rozloha území, ze kterého Horusický rybník sbírá vodu, činí 56 km². [i]

Nadějská soustava rybníků

Severně od obce Klece na pravém břehu Lužnice se nachází Nadějská soustava rybníků. Všechny dohromady tvoří obrovskou vodní plochu rozdělenou pouze hrázemi. Jsou to rybníky Naděje, Rod, Horák, Fišmistr, Baštýř, Pěšák, Pražák, Překapil, Nový, na jih od Naděje pak rybník Strakatý, Láska, Smutek, Víra, Dobrá vůle a Blaník. Tato soustava rybníků byla zbudována Jakubem Krčínem. [i]

Rybník Dvořiště

Nedaleko Lomnice nad Lužnicí leží rozlohou čtvrtý největší rybník jižních Čech (337 ha). Je označován za druhý nejstarší jihočeský rybník - vznikl v roce 1367. Rybník Dvořiště vznikl přehrazením Miletínského potoka. Jeho 10 m vysoká a 550 m dlouhá sypaná hráz zadržuje 6,65 mil.m³ vody. [i]

Rybník Koclířov

Rybník Koclířov se nachází u města Lomnice nad Lužnicí a byl vybudován v letech 1491-95 Štěpánkem Netolickým. Má plochu 192 ha a je napájen Zlatou stokou a řekou Lužnicí. Hráz je dlouhá 1 850 m a je porostlá starými duby. [d]

Rybník Malý Tisý

Rybník Malý Tisý je od roku 1957 součástí významné přírodní rezervace Velký a Malý Tisý, jež je zařazena v evidenci organizace UNESCO. Rezervace je součástí CHKO Třeboňsko. Rozkládá se asi 6 km severně od Třeboně po levé straně silnice do Lomnicí nad Lužnicí. [d]

Rybník Velký Tisý

Za 1.850 m dlouhou a 5 m vysokou hrází rybníka jsou zadrženy více než 4 miliony metrů krychlových vody. Rozlohou jde tak o pátý největší rybník jižních Čech. Stejně jako rybník Dvořiště byl vybudován na Miletínském potoce asi 10 km severoseverozápadně od Třeboně u Lomnice nad Lužnicí. [d]

Bošilecký rybník

Tento rybník bývá označován jako nejstarší jihočeský rybník, byl vybudován v roce 1355 a nachází se nedaleko města Veselí nad Lužnicí. [d]

Z dalších rybníků můžeme ještě jmenovat:

Záblatský rybník, Vlkovský rybník, Ponědražský rybník, rybník Krčín, rybník Švarcenberk, Služebný rybník a mnoho dalších.

Veselské pískovny

Podrobné informace jsou uvedeny v kapitole 5.1.4.

Chráněná krajinná oblast Třeboňsko

Chráněná krajinná oblast Třeboňsko byla vyhlášena v listopadu roku 1979. Pro významné přírodní hodnoty bylo její území zařazeno již v roce 1977, tedy ještě před vyhlášením za CHKO, do světové sítě biosférických rezervací UNESCO. CHKO zaujímá jihovýchodní část České republiky při státní hranici s Rakouskem na části okresů Jindřichův Hradec, Tábor a České Budějovice.

Prostírá se na ploše 700 km² a je prvním velkoplošným územím u nás, které bylo umístěno do ploché, rovinné krajiny. [i]

Maloplošná chráněná území Veselska

NPR Ruda

Rezervace Ruda, která zaujímá plochu 52 ha, byla zřízena k ochraně rozsáhlého rašeliniště na jižní a jihovýchodní straně Horusického rybníka asi 3 km jihozápadně od Veselí nad Lužnicí. Území je z větší části porostlé borovicí lesní a břízou bradavičnatou, jejichž porosty se střídají s mokřými loukami s různě mocnou vrstvou rašeliny. Roste zde řada vzácných mokřavištních rostlinných druhů. Zaznamenán je výskyt čtených druhů ptáků. [i]

NPR Velký a Malý Tisý

Jedna z nejvýznamnějších rezervací představujících typické ekosystémy Třeboňska zahrnuje komplex jedenácti různě velkých rybníků s dominujícím Velkým Tisým a menší mokřadní, luční a lesní enklávy v okolí. Rybníky, které mají rozlohu 615 ha, se vyznačují členitými břehy a rozsáhlými porosty litorální vegetace. Mezinárodně významné hnízdiště vodního ptactva. [a]

PR Písečný přesyp u Vlkova

Přírodní rezervace Písečný přesyp u Vlkova (0,84 ha) leží při severozápadním okraji CHKO Třeboňsko asi 4 km jihojihovýchodně od Veselí nad Lužnicí při železniční trati Veselí nad Lužnicí - Třeboň. [i]

Bližší je tato přírodní rezervace popsána v kapitole 5.1.4.

PR Zábłatské louky

Tato přírodní rezervace se rozkládá na ploše 108 ha a tvoří rozsáhlé mezotrofní rašeliniště s komplexem luk a litorální porosty vegetace ve výtopě Zábłatského rybníka. Vodní plocha rybníka plynule přechází přes zblochanové a rákosové porosty v rozlehlé rašelinné, zpravidla jednosečné louky. Rezervace je útočištěm řady ohrožených a chráněných druhů rostlin. [a]

PR Horusická blata

Horusická blata se rozprostírají na ploše 53,7 ha. Vodní plocha rybníka přechází v charakteristickou hydroserii litorálních porostů, slatiniště, ostřicových, vrbových a olšových porostů a rašelinných mezotrofních luk. Je to významné hnízdiště vodních ptáků. [a]

PR Rod

Rybník (36,1 ha) s rozsáhlými litorálními porosty vytvářejícími ostrovy a členité břehy byl v době vyhlášení významným hnízdištěm vodního ptactva s dominující kolonií racků. Východní část rybníka přechází v rašeliniště s významnou květenou. [a]

PR Horní Lužnice

Jeden z posledních zachovaných úseků nížinné meandrující řeky na území Čech (414,1 ha). V periodicky přeplovované nivě lemované svahy říčních teras se nachází množství terénních depresí, slepých ramen, přibližně 140 různě velkých a hlubokých tůní a mozaika lužních porostů, zejména vrbin a olšin. [a]

PR Meandry Lužnice

Přirozený meandrující tok Lužnice a říční niva (90,3 ha) s mozaikou periodicky zaplavovaných depresí a desítkami tůní a slepých ramen v různém stupni zazemnění. V minulosti extenzivně využívané louky zarůstají náletem dřevin. [a]

PP Slepí vršek

Pískový přesyp (1,87 ha) se nachází 0,5 km severně od obce Lužnice. Přesyp má dosud poměrně dobře zachovalý charakteristický původní tvar, který je nápadný převýšením 3-4 m nad okolní krajinou. Útočiště vzácné pískomilné květeny a fauny. [a]

PP Koží vršek

Rulový kopeček (0,38 ha) leží v těsné blízkosti železniční trati a je chráněný již od začátku 20. století pro bohatý výskyt koniklece jamího s typickou doprovodnou vegetací mělkých a živinami chudých půd. [a]

Společenské atraktivita

Hrady a zámky

Státní zámek Červená Lhota

Zámek Červená Lhota je jedním z nejznámějších renesančních zámků v Čechách. Je postaven na skalnatém ostrůvku v rybníčku ve stejnojmenné vsi 8 km severně od Kardašovy Řečice.

Původně na místě nynějšího zámku stávala od 14. století tvrz, která byla v 16. století přestavěna do dnešní zámecké podoby. V 17. století byl zámek upraven barokně. Ve druhé polovině 19. a na začátku 20. století prošel ještě novogotickou a novorenesanční přestavbou.

Do zámečku, který byl původně zařízen jen jako letní sídlo, se ze břehu rybníka vchází po kamenném mostě, jenž nahradil původní dřevěný padací most. Okolo je zámecký park, na břehu rybníka stojí rodinná hrobka posledních majitelů - Schönburgů (původně zámecká kaple) ze 16. století. [i]

Zámek Pluhův Žďár

Bývalá středověká tvrz, později zámek, stojí uprostřed obce Pluhův Žďár (5 km od Kardašovy Řečice) v sousedství kostela. První zmínky o ní jsou z druhé poloviny 13. století. V 17. století byly zahájeny práce na přestavbě tvrze na barokní zámek.

Původní kamennou tvrz tvořil obytný palác s hradbou obklopující nádvoří. Dnešní zámek je čtyřkřídlá jednopatrová budova s vnitřním dvorem, na který se vstupuje klenutým průjezdem. Okolo zámku jsou patrné pozůstatky ochranného příkopu s valem, jsou dochovány i zbytky vstupního mostu. [i]

Zříceniny a tvrze

Zřícenina hradu Choustník

Rozsáhlá zřícenina hradu Choustníka se majestátně rozkládá na stejnojmenném vrchu 12 km jihovýchodně od města Soběslavi v nadmořské výšce 680 m. Raně gotický hrad zde byl založen v letech 1262 - 1282.

Do současnosti se z hradu dochovaly zejména mohutné hradby a obě čtyřhranné palácové věže. Jedna z nich, 18 m vysoká, je upravena jako rozhledna s dobrým výhledem na Soběslavsko a Tábořsko. [i]

Církevní památky

Kostel Povýšení svatého Kříže (Veselí nad Lužnicí)

Původně raně gotický kostel Povýšení svatého Kříže je prvně připomínán v roce 1261. Jednolodní chrám má pětiobce uzavřený presbytář z doby kolem roku 1360. Loď je sklenuta valenou klenbou s výsečemi (1658), v presbytáři je klenba křížová ze 14. století. Zajímavá jižní renesanční předsíň pochází z let 1542 - 1544, bohatě profilovaný portál z původní stavby je ze 13. století. Hranolová kostelní věž byla postavena koncem 16. století, barokní cibulová bání je z roku 1732. [i]

Kostel svatého Petra a Pavla (Soběslav)

Farní kostel svatého Petra a Pavla byl postaven v letech 1380 - 1390. Jeho dvoulodí bylo na přelomu 15. a 16. století sklenuto sklípkovou klenbou se vzorem čtyřcípé hvězdy na přelomu 15. a 16. století.

Stavbě dominuje obrovská hranolová věž z let 1485 - 1487 s ochozem a cibulovou bání s lucernou z roku 1750. Na severní straně presbytáře je sakristie, která je pozůstatkem původního raně gotického kostela z období kolem roku 1280. Kaple svatého Jana Nepomuckého na jižní straně chrámu byla přistavěna v roce 1727. Vybavení kostela je většinou barokní. [i]

Kostel sv. Víta (Soběslav)

Tento kostel založil Oldřich z Rožmberka po roce 1375. Kostel je dvoulodní s pětibokým presbytářem. Je sklenut křížovými žebrovými klenbami. Zcela zvláštní je malá šestiboká věžička, která vyrůstá ze střechy v místech nad triumfálním obloukem. [i]

Kostel sv. Jana Křtitele (Kardašova Řečice)

Základ tohoto kostela je ve starém románsko – gotické chrámu, který byl v roce 1380 rozšířen a v letech 1545 – 1580 upravován. Je to jednolodní stavba s renesanční hranolovou věží s ochozem a cibulovou bání. [i]

Kostel sv. Jana Křtitele (Lomnice nad Lužnicí)

V obci stával původně gotický kostel svatého Jana Křtitele. Ten však dvakrát vyhořel, poprvé v roce 1358 a později ještě jednou v roce 1650. Nynější barokní podobu získal po přestavbách v 18. století. [i]

Kostel sv. Václava (Lomnice nad Lužnicí)

Gotický kostel svatého Václava je z roku 1359, je zajímavý svou křížovou klenbou. V říjnu 2005 byl po více jak 30 letech slavnostně otevřen. [i]

Muzea

Blatské muzeum ve Veselí nad Lužnicí (Weisův dům)

Muzeum (stejně tak i muzeum v Soběslavi) je součástí Husitského muzea v Táboře. Je zde stálá expozice Z pokladů muzea představující uměleckohistorické sbírky z 16. - 19. století. V pěti sálech jsou soustředěny předměty dokumentující tehdejší život v malém městě, samostatný sál je pak věnován národopisu Blat. Součástí stálých expozic je také Pamětní síň Karla Weise. Stálou expozici doplňuje každoročně několik krátkodobých a koncertů. [m]

Blatské muzeum v Soběslavi (Rožmberský dům, Smrčkův dům)

Ve Smrčkově domě, který pochází z roku 1564, je umístěno národopisné oddělení husitského muzea. V Rožmberském domě z 15. století jsou umístěny přírodovědné sbírky Táborska a Blat. [m]

Významné obce

Veselí nad Lužnicí

První zmínky o Veselí pocházejí z roku 1259. K většímu rozvoji města došlo až po zavedení železnice v roce 1871, kdy se stalo důležitým železničním uzlem. Většina památek je soustředěna na protáhlém, svažujícím se náměstí. Nad ním ční v jižní vyvýšené části raně gotický farní kostel Povýšení svatého Kříže z poloviny 13. století. Na protější, nižší straně náměstí stojí renesanční radnice. V jejím sousedství je původně renesanční dům z druhé

poloviny 16. století v němž je dnes umístěno městské muzeum. V západní frontě náměstí je bývalá významná poštovní stanice, zajímavý renesanční dům. [i]

Soběslav

Soběslav je poprvé připomínána v roce 1293, tehdy zde stával hrad, na kterém byl v roce 1394 vězněn král Václav IV. Rozmach Soběslavi přineslo až 16. století, kdy se díky své výhodné poloze a pravidleným trhům stala nejvýznamnějším hospodářským a správním centrem rožmberského panství. V historickém jádru města (dnešní náměstí) se dochovalo několik domů renesančního charakteru. Patří k nim i renesančně přestavěná stará radnice z konce 15. století, s barokním průčelím z počátku 18. století. [i]

Lomnice nad Lužnicí

Nejstarší zmínky o městě pocházejí z poloviny 13. století. Obec tehdy byla součástí majetku Oldřicha z Landštejna. V roce 1382 byla králem Václavem IV. Lomnice povýšena na město s právem budovat hradby. V období husitských válek bylo město svobodné, sídlil zde určitou dobu i Jan Roháč z Dubé. Po porážce husitů byla Lomnice dobytá Rožmberky a ti ji připojili k třeboňskému panství. Z Lomnice pocházel český spisovatel a moralista přelomu 16. a 17. století Šimon Lomnický z Budče. [i]

Kardašova Řečice

Původní trhovářská ves je připomínána již ve 13. století. Na okraji pozdějšího městečka stával strážní hrad, který byl v období husitských válek pobořen a postupem času rozebrán. Dnes jej připomíná pouze zbytek valu a příkop. Zajímavostí městečka je kostel svatého Jana Křtitele. V obci stojí také barokní zámek, postavený v první polovině 18. století. Na náměstí stojí pomník básníka Boleslava Jablonského z roku 1886. [i]

Dolní Bukovsko

První písemná zmínka je z roku 1323, kdy král Jan Lucemburský měnil městečko Bukovsko spolu s 2 vesnicemi za vesnice u Bechyně a od té doby bylo Dolní Bukovsko zbožím rožmberským. Dominantou obce je ranně gotický farní kostel Narození Panny Marie postavený roku 1280 s fragmenty fresek z let 1320 – 1350, renesančním zvonem z roku 1595 a barokním mobiliářem. Zajímavě působí i secesní budova školy. [i]

Kulturní a společenské akce ve Veselí nad Lužnicí

Krajem rybníků

– dálkový turistický pochod a cykloturistická jízda po hrázích rybníků v CHKO Třeboňsko. Koná se poslední dubnovou sobotu.

Jaro na Blatech

– cykloturistická jízda podmanivou blatskou krajinou vedoucí přes 22 svérázných vesnic mikroregionu Veselsko s typickou blatskou architekturou, ukázkou blatských krojů. Koná se v květnu.

Veselské slavnosti

– víkend ve městě plný zábavných her, soutěží, koncertů, sportovních klání, plavba netradičních plavidel po řece Lužnici. Koná se v druhé polovině června.

Betonový muž a žena

– rekreační triatlon v oblasti Veselských pískoven: 500 m plavání, 20 km jízda na kole, 7 km běh. Koná se v srpnu.

Krčínův labyrint

– cykloturistická akce, obdoba Krajem rybníků. Koná se v září.

Vodácký triatlon

– rekreační triatlonu navazujícího na nejstarší triatlon na světě Eppies Great Race v Sacramentu v Californii – 3 km běh, 12 km horské kolo, 2 km loď. Tratě vedou okolo pískovny ve Veselí nad Lužnicí v chráněné krajinné oblasti Třeboňsko, jízda po jezeře. Koná se v září.

Běh kolem Lužnice

- dříve Běh Klobanou, pro všechny věkové kategorie. Koná se první říjnovou nedělí.

Veselská ozvěna

- setkání pěveckých sborů. Koná se v květnu. [m]

5.1.2 Sekundární potenciály

Sekundární potenciály vytvářejí materiálně technickou základnu, realizují příjmy v lokalitě, vytvářejí pracovní místa, oživují centra měst a venkovskou krajinu a zvyšují přitažlivost místa. Sekundární potenciály jsou závislé na přitažlivosti (bonitě) primárního potenciálu. [1]

Ubytovací služby

Ve Veselí nad Lužnicí se nacházejí dva hotely – hotel Trilobit a hotel Lucia, který je výjimečný tím, že celý prostor je nekuřácký. V tomto hotelu se nachází 54 pokojů s celkovou kapacitou 130 lůžek. Ceny za ubytování se pohybují od 550 Kč do 650 Kč za jedno lůžko. Hotel Trilobit má 14 pokojů o celkové kapacitě 51 lůžek a cena za ubytování je v rozmezí 650 až 900 Kč za jedno lůžko. Oba hotely mají bezbariérový přístup.

Ve Veselí se dále nacházejí dva penziony – penzion Na Soutoku (kapacita 20 lůžek) a nonstop penzion Nad Lékárnou s kapacitou 26 lůžek.

Další ubytování poskytuje ubytovna TJ Lokomotiva, kde je možnost celoročního ubytování s celkovou kapacitou 80 lůžek. Je zde možnost bohatého sportovního využití: zimní a atletický stadion, fotbalové hřiště, volejbalové a tenisové kurty, sportovní hala, posilovna.

V letních měsících nabízí ubytování pro skupiny i Domov mládeže při Střední odborné škole pro ochranu a tvorbu životního prostředí. Kapacita je 130 lůžek.

Na soutoku Lužnice a Nežárky se nachází vodácké tábořiště a autokemp Ostrov. Provozní doba je květen až září, plocha pro stany činí 3 000 m² a pro karavany 500 m².

Další možností je ubytování v soukromí (12 objektů), přičemž celková kapacita je okolo 60 lůžek.

Celková kapacita ubytovacích zařízení ve Veselí nad Lužnicí se blíží k pěti stům lůžek (tabulka č.10, příloha č.6).

V okolí Veselí nad Lužnicí je možnost dalšího ubytování, kapacita činí cca 270 lůžek (tabulka č.11, příloha č.6):

- hotel Sloup: nachází se v obci Řípec (cca 2 km od Veselí n.L.), kapacita je 60 lůžek
- penzion Blatský dvůr: nachází se v obci Borkovice (cca 5 km od Veselí n.L.), kapacita je 23 lůžek
- chatový areál Al&Pa: nachází se asi 4 km od Veselí nad Lužnicí, kapacita je 120 lůžek ve 4 – 5 lůžkových chatkách.

- Camping Měruše: nachází se u Vlkova nad Lužnicí, kapacita je 16 lůžek (4 chatky pro dvě osoby, 1 chatka pro tři osoby a 1 chatka pro pět osob).
- ubytování v soukromí: 7 objektů s celkovou kapacitou 53 lůžek [e,m]

Stravovací služby

Ve Veselí nad Lužnicí můžeme navštívit sedm restaurací, tři vinárny, jednu tavernu, jednu pivnici a jeden bar. Celková kapacita těchto restauračních zařízení je okolo osmi set (tabulka č.12, příloha č.6). Dále ve Veselí můžeme najít dvě cukrárny, jedno rychlé občerstvení, jeden bufet a tři občerstvení.

V okolí Veselí se nachází ještě šest dalších restaurací a jedenáct občerstvení. (příloha č.6). [e,m]

Doprava

Město Veselí nad Lužnicí, poblíž kterého se pískovny nacházejí, je významným železničním uzlem – nacházejí se zde tři tratě:

- 220: České Budějovice – Veselí nad Lužnicí – Tábor – Benešov u Prahy – (Praha)
- 225: Veselí nad Lužnicí – Jindřichův Hradec – Jihlava
- 226: Veselí nad Lužnicí – Třeboň – České Velenice – Gmünd

Výhodná poloha města umožňuje spojení po silnici čtyřmi směry: na Prahu, České Budějovice, Třeboň a Jindřichův Hradec. Nejvýznamnější silniční spojení je mezinárodní silnice E55 Praha – Tábor – Veselí nad Lužnicí – České Budějovice. Délka místních komunikací je 31 kilometrů. Je zde zastávka linkové autobusové dopravy, stejně tak i dálkové autobusové dopravy. Veselím vede jedna mezinárodní autobusová linka (České Budějovice – Banská Bystrica), devět dálkových linek a devět příměstských linek. [e,f]

5.1.3 Terciární potenciály

Role terciárních potenciálů (reprezentovaného například státní a veřejnou správou, rozvojovými agenturami, občanskými sdruženími a podobně) spočívá v organizaci, řízení, podpoře rozvoje podnikatelské sféry, vzdělávací, osvětové a legislativní činnosti, kompletního marketingového monitoringu, regionálního a územního plánování [1]

V rámci oblasti Jižních Čech je nejdůležitější pro podporu cestovního ruchu RERA – regionální rozvojová agentura Jižních Čech a Jihočeská centrála cestovního ruchu. V rámci Veselí nad Lužnicí je důležité Informační a kulturní středisko, Místní akční skupina Veselsko – Řečicko a místní organizace a spolky.

Informační a kulturní středisko Veselí nad Lužnicí

K tomu, aby se návštěvníci města a jeho okolí cítili příjemně, slouží již od roku 1994 informační a kulturní středisko města. Turisté zde získávají přehled o možnostech ubytování, stravování, kulturního i sportovního vyžití, naleznou zde široký výběr map regionálních i speciálních, dále publikace o městě a regionu i videokazetu Pozvánka do jižních Čech.

Informační a kulturní středisko sídlí společně s redakcí měsíčního zpravodaje Veselsko v budově městského úřadu na náměstí T. g. Masaryka.

Kromě poskytování nejrůznějších informací zprostředkovává středisko levné ubytování pro celé rodiny i jednotlivce v soukromí. Středisko se podílí na přípravě kulturních a sportovních akcí ve městě. Mimo hlavní sezónu se zabývá především zhotovováním nových propagačních materiálů, přípravou na výstavy cestovního ruchu Regiontour v Brně a Holiday World v Praze, kterých se účastní společně s Jihočeskou centrálou cestovního ruchu. [e]

MAS Veselsko – Řečicko o.p.s.

Vznik Místní akční skupiny je nutná podmínka pro čerpání finančních prostředků z programu LEADER na místní úrovni. LEADER je iniciativa Evropské unie, která od roku 2006 podporuje z prostředků fondu EAFRD rozvoj venkovských oblastí členských států EU.

Obecně prospěšná společnost s názvem Místní akční skupina Veselsko – Řečicko o.p.s. vznikla v roce 2004. V roce 2005 již plní svůj úkol – přispívá na principu partnerství k rozvoji regionu a pomáhá financovat vybrané rozvojové projekty jak obcí, tak i soukromého sektoru.

Po přípravném období v roce 2004, kdy byli osloveni potenciální partneři z mikroregionů Veselsko a Řečicko a probíhala diskuse o podobě rozvojové strategie, byla založena Místní akční skupina Veselsko – Řečicko o.p.s. Zakládajícími členy se staly Svazky obcí Veselsko a Řečicko a dále některé soukromé podnikatelské subjekty se sídlem v uvedených mikroregionech. Počátkem roku 2005 byla vypracována pilotní strategie rozvoje a podána žádost na Ministerstvo zemědělství ČR o přidělení finančních prostředků z programu LEADER ČR na její realizaci. V konkurenci 41 MAS z celé republiky bylo vybráno 21 žádostí, mezi kterými byla i žádost MAS Veselsko – Řečicko.

Na základě smlouvy obdržela MAS 3 000 000 Kč. Z této částky je 300 000 určeno na provoz MAS a zbytek je určen k financování projektů. Na základě výzvy k podávání projektů obdržela MAS čtyři projekty, z nichž byly tři neziskové a jeden podnikatelský. Výběrová komise vybrala z podaných projektů dva, mezi které byla rozdělena částka 2 700 000 Kč. [e]

Jedním z těchto projektů je: Agroturistika Jech – rekonstrukce objektu na ubytovací apartmány. Jedná se o penzion Blatský dvůr, který je vystavěn ve stylu Blatského baroka. Nachází se v jižním cípu přírodní rezervace Borkovická blata, která tvoří severozápadní hranici Třeboňské pánve. V penzionu je pět apartmá, každé vybaveno kuchyňským koutem, koupelnou, ložnicí a obývacím pokojem s barevným televizorem. Kapacita penzionu je 23 lůžek. [j]

Místní organizace a spolky

- Sbor dobrovolných hasičů, Přátelé historie Veselí n. L. a okolí, MO ČRS, Českomoravský modelářský svaz, Český kynologický svaz, ZO, kynologická org. 338, Český zahrádkářský svaz, Klub ekologické výchovy a Ekocentrum Rojovník, Přírodovědná stanice při SOŠ OTŽP, Myslivecké sdružení Soutok, Český svaz včelařů, Sdružená obec baráčníků Vitoraz, Středisko vodních skautů Kotva, Středisko pěších skautů Racek, Svaz invalidů a Občanské sdružení Semafór - volnočasové centrum pro děti a mládež. [e]

5.1.4 Veselské pískovny

Veselské pískovny se nacházejí přibližně jeden a půl kilometru jižně od Veselí nad Lužnicí. Tvoří je pět oddělených štěrkových jezer, které zde vznikly po těžbě štěrkopísku v letech 1952 až 1986 v následujícím sledu: Jezero Veselí, Vlkovská pískovna, Veselí I, Jezero Horusice, Horusice I.[1]

Nejmenším jezerem je Veselí (10 ha) a největším jezerem Vlkovská pískovna, jejíž výměra je 46 hektarů (tabulka č.4). Průměrné hloubky jezer se pohybují od dvou a půl metru (Horusice I) po šest a půl metru hluboké jezero Horusice (tabulka č.4). [n]

Tabulka č.4: Přehled parametrů pískoven.

Název plochy	Výměra (ha)	Ø hloubka (m)	Obvod (km)	Těžba ukončena v letech	Stáří pískoven (roky)
Veselí nad Lužnicí	10	3,5	1,64	1977	29
Veselí nad Lužnicí I.	24	3,5	2,7	1979	27
Vlkov	46	2,8	4,8	1977	29
Horusice	23	6,5	3,8	1985	21
Horusice I.	15	2,5	2	1985	21

Zdroj: Společnost Hanson ČR, a.s.

Dopravní dostupnost

K pískovněm se lze dostat po silnici z Veselí nad Lužnicí směrem na Hamry a Val odbočkou vpravo v chatové osadě u železničního přejezdu. Další možností je přístup z Vlkova nad Lužnicí – po žluté turistické značce (na kterou se lze napojit například od železniční zastávky Vlkov nad Lužnicí), a také přístup ze silnice z Veselí nad Lužnicí směrem na Třeboň. K pískovněm se lze dostat autem, na kole i pěšky. Po hrázích pískoven vede naučná stezka Veselské pískovny, která je dlouhá sedm kilometrů. Na stezce se nachází 14 informačních tabulí upozorňujících na výskyt jedinečných a většinou i chráněných druhů rostlin a živočichů (příloha č.3).

Vznik jezer, těžba štěrkopísku

Třeboňská pánev je významnou geologickou jednotkou jižních Čech, která začala být formována v křídovém období druhohor jako důsledek začínajícího alpského vrásnění na parovinu Českého masivu. K první sedimentaci zvětralin z obvodu pánve došlo již v senonu. Mocnost sedimentů je až 400 metrů. Značný význam a rozsah mají čtvrtohorní uloženiny, zejména terasové štěrkopísky Lužnice a Nežárky.

Na Třeboňsku během osidlování krajiny a hlavně s rozvojem zděných staveb vzniklo velké množství různě velkých písniků, hlinišť a lomů. Zatímco v minulých staletích těžba probíhala v malém a pro místní spotřebu, po druhé světové válce komunistický režim rozjel těžbu ve velkém. Přesto, že se tu nacházelo 6% těžitelných zásob štěrkopísku v Čechách, realizovalo se 12% těžby. Zvláště s gigantománií velkých staveb socialismu, jako například

s výstavbou jaderné elektrárny Temelín, dosahovala těžba na Třeboňsku přes tři miliony kubiků ročně.

Po druhé světové válce byla mezi Veselím a Vlkovem prováděna těžba v malých oddělených jámách pouze nad hladinou podzemní vody. Vodní dobývání bylo zahájeno v roce 1952 státním podnikem Konstruktiva Praha. V roce 1961 převzaly dobývání ložiska Jihočeské stavební hmoty Veselí nad Lužnicí, které byly v roce 1967 začleněny do podniku Západokámen Blatná. Dobývání severního okraje u pískové duny bylo ukončeno v roce 1973. Jezero Veselí I bylo těženo v letech 1976 až 1980. Těžba na levém břehu Lužnice byla zahájena v roce 1980 a ukončena v roce 1986. Krátce trvala snaha o dotěžení v roce 1996 v jižní části dobývacího prostoru.

Během těžby byly v štěrkopiscích mimo proslulých vltavínů nalézány četné zlomky keramiky. Nálezy dokládají, že území kolem řeky bylo pravděpodobně přerušovaně obýváno lidmi již v mladší a pozdní době kamenné. Nejstarší doložená byla kultura s vypíchanou keramikou (4300 – 3800 př.n.l.) nálezem sekeromlatu. Nález poháru se špičatým dnem patří nejspíše do kultury s nálevkovitými pohárky (3900 – 3600 př.n.l.). nejvíce nálezů však pochází z trvalého osídlení ve středověku. [1]

Fauna a flora

Květena narušených míst

Životní podmínky na čerstvě odkrytých, živinami chudých píscích jsou značně extrémní. Zpočátku je devastované území schopna osídlit jen vyhraněná, na druhy chudá pískomilná fauna a flora. Teprve později, až se na povrchu vytvoří slabá humusová složka, pronikají na zraněnou půdu další a další druhy, dokud se nevytvoří opět les, který zde rostl. Proces může trvat desítky let. Mezitím jsou tato stanoviště domovem řady svérázných druhů rostlin a živočichů, které z obhospodařovaných nížin již vymizely.

Z rostlin se jedná o konkurenčně málo schopné druhy. Kdysi přirozeně rostly v přeplavované nivě dnes již zregulované řeky Lužnice na písčinách, na okrajích tůní nebo dokonce na rašeliništích. Zde na tzv. druhotných stanovištích mají tato společenstva jen omezenou dobu trvání. Proto se takovéto místo musí pravidelně udržovat odstraňováním náletových dřevin a stržením narostlého drnu. Díky tzv. asanačním zásahům se zde běžně vyskytují unikátní a v Čechách již zcela neznámá ohrožená společenstva rostlin s řadou chráněných druhů.

Těžba vodonosné vrstvy štěrkopísku způsobila, že na zářezích svahů vznikla svahová prameniště. Na nezřetelných výronech velice čisté vody a v živinami chudém prostředí roste velmi nápadný stozrník Inovitý. Po něm je latinsky pojmenováno celé výrazné společenstvo rostlin, kde se také vyskytuje drobyšek nejmenší nebo po zemi se pnoucí třezalka rozprostřená a nehtovec přeslenitý. Roste tu i naše nejmenší sítina – sítina hlavatá.

Řasami zpevněné mokré písky osidlují kromě mechů i rostliny rašelinišť. Běžná je masožravá rosnatka okrouhlolistá. Neméně zajímavý je výskyt další rašeliništní rostliny plavuňky zaplavované, která pokrývá povrch hustou spleť plazivých listnatých stonků. Na suchých místech, kolem písčitých cest a pěšin, ale i na plázcích se šíří vzácná nahoprutka písečná, koleneček jamí, paličkovec šedavý, mrvka myši ocásek či ostřice vřesovištní. [1]

Pole a louky

Poblíž pískového přesypu je rozsáhlý cca 20 ha nálet borovic na bývalé silně zrašelinělé pastvině. Je tam řada pramenišť a na jednom z nich, kromě řady vzácných rostlin, dodnes roste vzácná a chráněná kyhanka sivolistá. U nás se tato rostlina vyskytuje již pouze na horských rašeliništích. Zde roste na nejnižším známém místě v Čechách v nadmořské výšce pouhých 407 m n.m. V této lokalitě je však známější výskyt vzácných druhů rostlin v plevelových společenstvech pojmenovaných podle písečnatky nejmenší a stozrníku Inovitého, která rostou na některých políčkách. Dnes jsou tato společenstva známa v Čechách a v přilehlých oblastech sousedních zemí pouze zde. Záhumenky na velmi chudých písčitých, někdy zrašeliněných políčkách, přežily i éru ničující socialistické zemědělské výroby.

Kromě řady velmi vzácných a kriticky ohrožených rostlin, pouze zde roste, ve střední Evropě jinde vyhynulý, nepatrný jižní. V písčitých a řídkých trávnicích roste vytrvalá trávnička obecná, kapradinka vratička měsíční a vzácná, kriticky ohrožená vratička heřmánkolistá. Zde se také nachází jedna z posledních jihočeských lokalit, kde roste několik rostlin koniklece jamího. Od druhé poloviny května se louky rozezvučí cvrčky. [1]

Písčité lesní cesty, borové lesy

V okolí dvora Dehetníku (mapa v příloze č. 4) se nachází komplex lesů. Tyto plochy před příchodem člověka pokrývaly pralesovité jedlové doubravy s vysokým podílem jedle, vtroušen byl smrk a borovice, které tvoří monokultury nebo směsi. Místně se vysazuje dub letní.

Bylinné patro tvoří druhy typické pro kyselé, chudé podklady, z nichž nejnápadnější jsou souvislé porosty borůvky černé nebo mechu trávníku Schreberova. Volná místa osidluje řada

lišejníků, nejznámější je velká puklérka islandská. Na trouchnivějících zbytcích pařezů vyniká dutohlávka Floerkova a dutohlávka přeslenitá.

Přírodovědně zajímavé jsou lesní okraje nebo písčité lesní cesty. Jako první se objevuje již v březnu vzácná včela pískorypka (*Andrena vaga*), která osidluje písčité mírně svažité okraje této cesty. Protože příhodných míst je málo, dochází ke koncentraci včel. Tato volná kolonie zde je asi jednou z největších v Čechách. Hojné jsou taky hrabalky, velmi štíhlé vosičky a kutilky.

Osídlené jsou i udusané písčité plošky, kde můžeme spatřit malé uhlazené dírky, které směřují kolmo do země. V nich sídlí larvy brouků – svižníků. [1]

Zemník s jezírky

Již během začátku těžby štěrkopísku osidlují devastovaná místa někteří živočichové, s kterými se můžeme setkat i u otevřeného zemníku (příloha č.4, písmeno e). Kolmé písčité stěny osidlují kolonie břehule říční a pár ledňáčka říčního. V nádržkách se vyvíjí larvy vážky obecné, rudé a tmavé i velkého šídla sítinového a modrého. Dostatek různého hmyzu je podmínkou hojného výskytu ještěrek obecných, ale i třeba vzácných ropuch krátkonohých. Ve většině menších písčáků s vodou bez rybí obsádky, jako v jezírkách zde, se rozmnožují i blatnice česnekové, rosničky zelené nebo čolci obecní, horští a velcí.

Málo se ví, že i dudek chocholatý hnízdí v jižních Čechách pravidelně jen na Třeboňsku, a to v oblasti velkých pískoven, kde úspěšně loví všudypřítomné krtonožky.

Dna obdobných zemníků a písčáků jako tato jsou vhodná i pro udržování ohrožených druhů rostlin. U vodních nádržek roste kriticky ohrožená sítina rybníční, na mokřích písčinách, roste chráněný nehtovec přeslenitý. [1]

Keře

Stromy a keře, které samovolně vyrostly na březích štěrkových jezer, jsou velmi cennou „zelení“ ve volné krajině. Ta má význam nejen estetický, ale i biologický, hygienický a kulturní. Mezi rozptýlenou zeleň v krajině počítáme porosty podél vodotečí, doprovodnou zeleň u komunikací, hájky a remízky, skupiny stromů a keřů a také jednotlivě stojící stromy a keře. Jakékoliv stromové či keřové pásy i jednotlivé stromy snižují rychlost větru, zvyšují vlhkost vzduchu a snižují přehřívání a vysoušení krajiny, zachycují ve svých korunách prachové částice a aerosoly, brání šíření hluku.

Současně jsou tyto zelené ostrovy domovem mnoha živočichů. Larvy hmyzu na listech rozsáhlých březových a osikových náletů, které lemují břehy štěrkových jezer, jsou potravou hojných budníčků větších a menších. Na převislých větvích bříz si staví nad vodou zavěšená

hnízda moudivláček lužní. V ostřících u vody si staví na zemi hnízdo strnad rákosní. Nedávno osídlil polozatopené vrbové porosty slavík modráček, jeho známější příbuzný slavík obecný hnízdí zatím nepravidelně na sušších místech, kde rostou duby. V území navážek na sever od jezera Veselí I, které je zarostlé chřasticí, vratičem a řídce křovinami, hnízdí brambornícci hnědí, cvrčilky zelené a říční. Na mnoha místech se kolem jezer nacházejí velké plochy pichlavých ostružiníků. Skýtají úkryt a místo ke hnízdění nejen pěnicím pokřovním a černohlavým, ale i vzácnější pěnici hnědokřídle. Její početná hnízdící populace zde je největší v jižních Čechách. [1]

Ryby pískoven

Vody štěrkových jezer jsou obhospodařovány místní organizací Českého rybářského svazu Veselí nad Lužnicí, která pravidelně do vod dosazuje hospodářské druhy ryb – kapra, štika, sumce, candáta, úhoře, v posledních letech rovněž amura bílého a okounka pstruhového.

Do vod se při vysazování nebo jako nástražní rybičky dostaly i jiné druhy ryb. Na písčitých mělčinách hledá potravu brouzek obecný a velmi často sem vyjíždí za hejny mladých rybek hojný okoun říční. Méně je vidět jeho příbuzný ježdík obecný, který má rád chladnější hlubší vodu. V porostech vodních rostlin se kromě vysazovaných ryb prohání hejnka kukleme a plotice obecné, perlína ostrobřichého, cejnka malého, ale i nežádoucí zavlečené střevličky východní. V zabahněnějších partiích se daří karasu obecnému, méně častý je lín obecný. Řada druhů ryb se v pískovnách přirozeně rozmnožuje.

Svým složením má rybí obsádka velký vliv na kvalitu vody. Zjednodušeně lze říci, že pokud převažují tzv. „bílé ryby“ jako kapr, cejn, plotice, dochází vlivem jejich činností ke stálému uvolňování minerálních látek ze sedimentu dna, k rozvoji zelených řas, k zákalu vody a zhoršení její kvality. Pokud převažují dravci jako štiky, candáti nebo okouni, pak jsou „bílé ryby“ udržovány v určitých mezích a kvalita vody je výrazně lepší.

Množství ryb v štěrkových jezerech kromě rybářů láká i neznámější třeboňskou šelmu – vydru říční. Ta je dnes v celé Evropě chráněna, jejímu návratu vadí velké znečištění řek a potoků. Na některých místech, jako na Třeboňsku, se stav vyder mírně zvyšuje. [1]

Pískový přesyp

K pískovně neodmyslitelně patří chráněná lokalita Pískový přesyp u Vlkova nad Lužnicí (obrázek č.8, příloha č.5).

V poledové době byla okolní krajina několik tisíc let řídké porostlá vegetací a téměř bezlesá. Z rozsáhlých odkrytých štěrkových lavic v říční nivě řeky Lužnice a Nežárky se vlivem pravidelně vanoucích větrů vytvořily písečné duny. Táhly se od Veselí nad Lužnicí až po Majdalenu. Dnes jsou tyto vyvýšeniny porostlé borovými lesy. Odkryté písky těchto dun se zachovaly do dnešních dnů pouze na dvou místech a jedním z nich je právě tento písečný přesyp u Vlkova.

Přesyp o rozloze 0,8 ha má dosud poměrně dobře zachovalý původní tvar, nápadný i z velké dálky. Nad okolní krajinou jeho výška dosahuje čtyři až šest metrů, nejvyšší bod leží v nadmořské výšce 412 metrů nad mořem. Délka severojižní osy přesypu je asi 80 metrů, osy západovýchodní asi 60 metrů. Přesyp byl akumulován větrem východního směru, jak dokazuje povlnový východní svah se sklonem přibližně 10%, západní svah přesypu směrem k řece je příkřejší a dosahuje 30 – 40%.

Na volných místech přesypu je světle žlutý jemný pohyblivý písek, na němž vznikají při větším větru zřetelné čeřiny. Vzhledem ke svému charakteristickému tvaru, vzácné pískomilné květeně a fauně je významným přírodním výtvozem, který je chráněn od roku 1954. Ještě začátkem 20. století byl přesyp v odkryté, silně přepásané krajině s drobnými písečnými poličky „živý“, protože za větrných dní byl písek na přesyp stále z okolí přivíván. Vznikem rozsáhlých štěrkových jezer a změnou obhospodařování krajiny ztratil přesyp zázemí, z něhož byl formován. Rovněž stále více se stabilizuje povrch vegetací. Proto je povrch přesypu udržován v „živém“ stavu asanačními pracemi pod odborným dohledem. Zásahy spočívají v odstraňování některých dřevin (borovice, dub) a travinné vegetace.

Přesyp se stal útočištěm řady pískomilných druhů rostlin jako je například nahoprutka písečná, radyk síťnatý paličkovec šedavý, řeřička ladní, rosička lysá, kolenec jarní a bělolist nejmenší. Z fauny jsou charakterističtí především někteří zástupci blanokřídlých – kutilky a hrabalky, rovnokřídlých a dalších. Typickým a snadno určitelným druhem je šedavě zbarvená saranče modrokřídlá. Daleko nenápadnější jsou pískomilné drobné druhy motýlů a jiného hmyzu. Z ptáků nepravidelně hnízdí tůhýk šedý a skřivan lesní. Řada pískomilných rostlin a živočichů se z přesypu po vzniku pískoven rozšířila i na jejich otevřené písčité břehy. [1]

Začlenění jezer do krajiny

Velká, rozsáhlá a rychle probíhající těžba jako zde, vedla k vymazání řady přírodních detailů – drobných močálů po starém meandrování řeky, rozptýlených stromů a keřů, svahů a hran říční terasy na levém břehu Lužnice. Na mnoha místech Třeboňska takto prováděná těžba vedla až k vymizení některých živočišných a rostlinných druhů.

Názory jak začlenit jezera a devastované plochy do krajiny se po revoluci začaly odlišovat. Předchozí režim požadoval rovné a co nejužší břehové linie a nezatopené plochy bez ohledu na náklady rekultivovat a hospodářsky využívat. Byla provedena výsadba zcela nevhodných a nepůvodních dřevin – zahradních kultivarů včetně různých druhů dovezených vrb. Sázely se borové monokultury, které velmi dobře rostou prvních 15 – 20 let. Potom vlivem vyčerpání živin a nevytvoření dostatečné vrstvy přirozené půdy nápadně ztrácejí na přírůstku. Rovněž rekultivace na pole či louku je problematická. Humusové složky intenzitou hospodaření rychle mineralizují a úrodnost se může udržet jen zvyšujícími se dávkami hnojiv, které se z větší části vymývají do podzemních vod.

Zkušenosti z Třeboňska ukazují, že perspektiva hospodářské návratnosti nákladně rekultivovaných ploch zasažených povrchovou těžbou je mizivá. Vytěžené šterkovny nabývají větší význam z hlediska lehkých forem rekreačního využití. Rovněž přírodovědná hodnota těchto území rok od roku stoupá. [1]

5.2 Analýza potenciálů na straně poptávky

Poptávku v cestovním ruchu chápeme jako projev potřeb účastníka cestovního ruchu podložený koupěschopností.

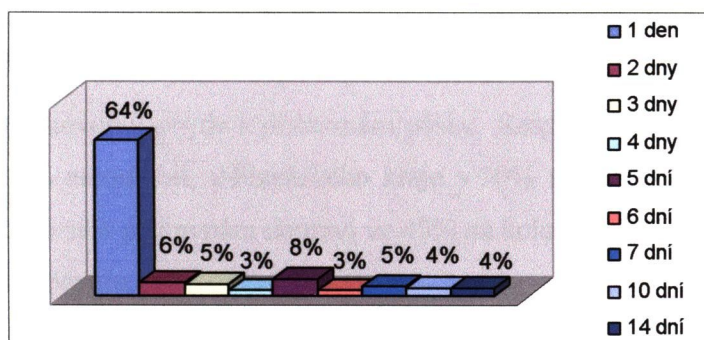
Nositel poptávky je účastník cestovního ruchu, který se účastní cestovního ruchu v zájmu reprodukce svých fyzických a duševních sil a za účelem uspokojení svých potřeb v oblasti rekreace, poznání a styku s lidmi.

Charakter a rozsah poptávky je v rozhodující míře podmíněn charakterem, rozsahem a strukturou potřeb, které je možno účastí na cestovním ruchu uspokojit, a které se v poptávce odrážejí. [2]

5.2.1 Doba strávená u Veselských pískoven

U téměř dvou třetin dotázaných (64%) netrvá rekreace u Veselských pískoven více než jeden den. Zbytek respondentů (36%) zde tráví vícedenní dovolenou, nejčastěji pět dní (graf č.7).

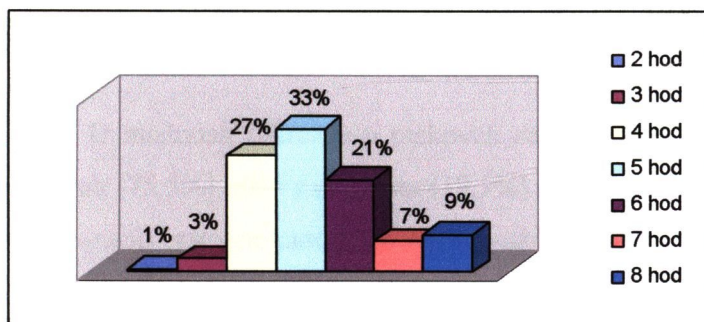
Graf č. 7: Počet strávených dní.

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Pokud vezmeme v úvahu původ respondentů, můžeme říci, že 97% návštěvníků z Jihočeského kraje zde nestráví více než jeden den. Návštěvníci ze Středočeského kraje zde tráví nejvíce dva dny (25%), z kraje Vysočina tři dny (42%), z Plzeňského kraje pět dní (43%), z Jihomoravského kraje dva dny (33%) a návštěvníci ze zbylých krajů České republiky se zde zdrží nejvíce pět dní. Jedna třetina respondentů (33%), kteří zde netraví vícedenní dovolenou, se zdrží u pískoven pět hodin, 27% čtyři hodiny, 21% šest hodin, 9% osm hodin, 7% sedm hodin, 3% tři hodiny a pouze 1% dvě hodiny (graf č.8).

Graf č.8: Počet strávených hodin.

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

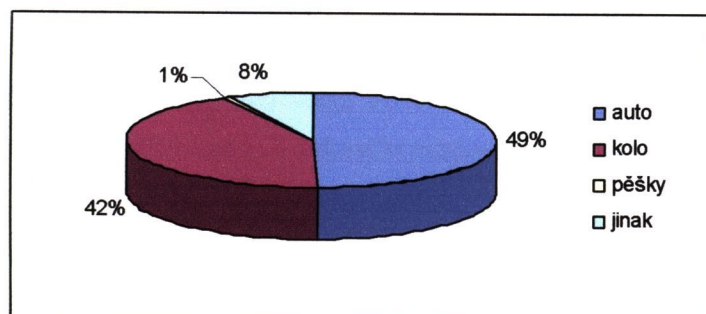
5.2.2 Způsob dopravy

Téměř polovina dotázaných (49%) se k pískovněm dopraví autem, 42% na kole, 8% jiným způsobem (na motocyklu) a pouze 1% pěšky (graf č.9).

Autem i na kole nejvíce přijíždějí respondenti ve věkovém rozmezí 26 – 35, pěšky ve věku 56+ a jiným způsobem (na motocyklu) sem nejvíce přijíždějí návštěvníci ve věku 18 – 25.

Dále můžeme říci, že návštěvníci z Jihočeského kraje použijí v 50% auto, ve 40% kolo a v 10% motocykl. Návštěvníci ze Středočeského kraje použijí auto v 59%, kolo v 38% a 3% návštěvníků přijde k pískovněm pěšky. Respondenti z kraje Vysočina použijí v 58% kolo a ve 42% automobil, z Plzeňského kraje v 50% auto a v 50% kolo. Návštěvníci z Jihomoravského kraje se k pískovněm dopraví ve 45% na kole, ve 22% autem a ve 33% jiným způsobem, resp. na motocyklu.

Graf č.9: Použitý dopravní prostředek.

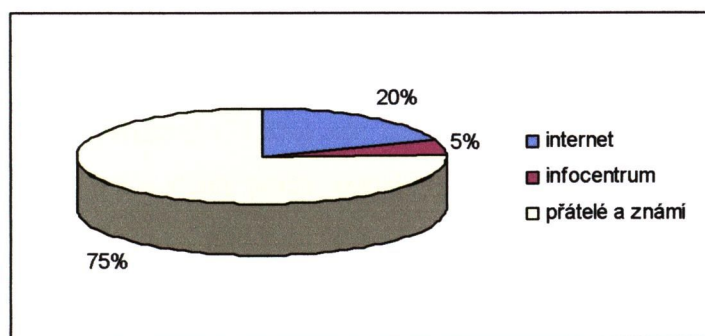

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

5.2.3 Zdroj informace o možnosti rekreace u Veselských pískoven

O možnosti rekreace u pískoven se návštěvníci nejčastěji dozvěděli od svých přátel a známých (75,5%), dále z internetu (19,5%) a v infocentru (5%). Další zdroje, jako televize, tisk, rozhlas nebo cestovní kancelář nebyly využity (graf č.10).

Graf č.10: Zdroj informace o možnosti rekreace u pískoven.

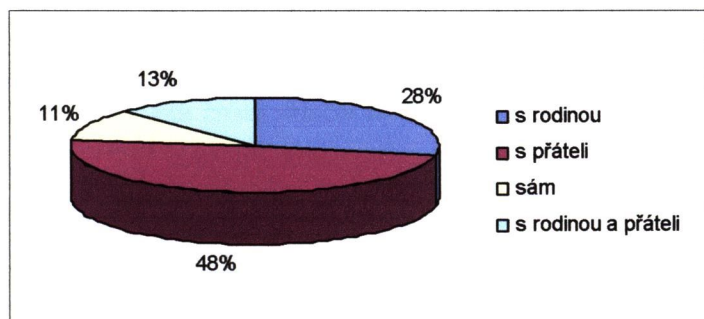

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

5.2.4 S kým navštěvují rekreanti pískovny?

Téměř polovina respondentů navštíví pískovny s přáteli (48%), 28% dotázaných je zde s rodinou, 12,5% s rodinou i přáteli a 10,5% návštěvníků je zde samo (graf č.11). S rodinou navštíví pískovny nejčastěji návštěvníci ve věku 26 – 35 (50%) a s přáteli zde tráví svůj čas nejvíce návštěvníků ve věkovém rozmezí 18 – 25 (57%).

Graf č.11: S kým navštěvují rekreanti pískovny?

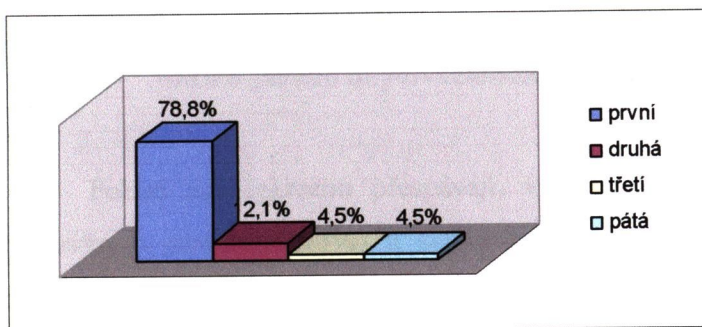

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

5.2.5 Kolikátou dovolenou zde rekreanti tráví?

U rekreantů, kteří jsou zde na dovolené, bylo zjišťováno, pokolikáté zde jsou. Více než tři čtvrtiny rekreantů (78,8%) zde tráví svou první dovolenou; 12,1% rekreantů je zde podruhé; 4,5% potřetí a stejný počet popáté (graf č.12). Přičemž svou první dovolenou zde tráví 47% z návštěvníků ze Středočeského kraje, 4% z Jihočeského kraje, 66% z kraje Vysočina, 93% z Plzeňského kraje a 77% z Jihomoravského kraje. Opakovanou dovolenou (tj. druhou, třetí či pátou) zde tráví 16% z návštěvníků ze Středočeského kraje, 2% z Jihočeského kraje, 33% z kraje Vysočina, 7% z Plzeňského kraje a 22% z Jihomoravského kraje.

Graf č.12: Kolikátou dovolenou zde rekreanti tráví?

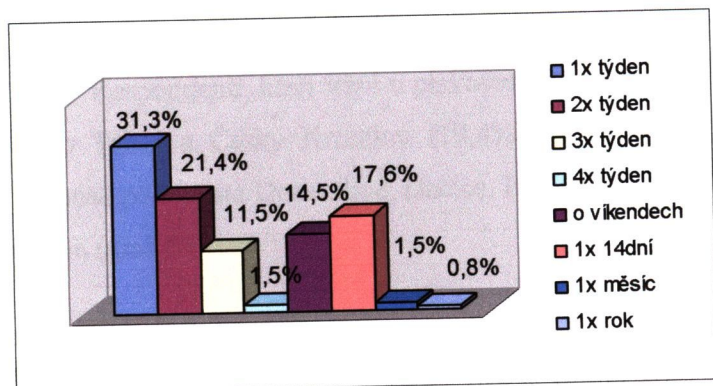

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

5.2.6 Jak často místní navštěvují Veselské pískovny?

Necelá jedna třetina respondentů, kteří jsou místní, navštěvují pískovny jednou týdně (31,3%), jedna pětina místních navštíví pískovny dvakrát týdně (21,4%); 11,5% třikrát týdně a 1,5% čtyřikrát týdně. O víkendech navštíví pískovny 14,5% místních, jednou za čtrnáct dní sem přijede 17,6% místních a jednou za měsíc 1,5%. Pouze 0,8% respondentů, kteří jsou místní, navštěvují pískovny jen jedenkrát za rok (graf č.13).

Graf č. 13: Jak často místní navštěvují pískovny?

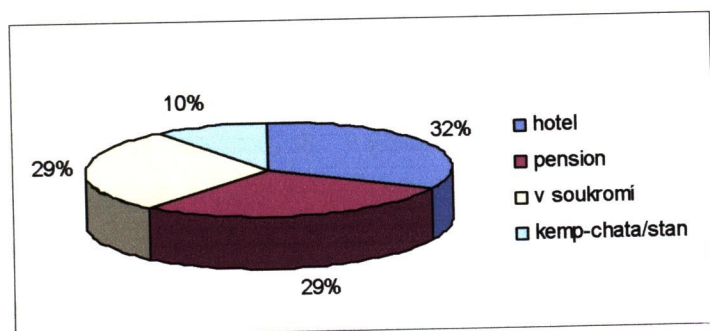

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

5.2.7 Služeb jakého ubytovacího zařízení rekreanti využívají?

Pokud zde rekreanti přespávají, využívají nejvíce hotelových služeb (32,5%), dále ubytování v pensionu (23%) a stejný počet využívá ubytování v soukromí. Nejméně pak návštěvníci přespávají v kempech (10%) a v hostelech, které nenavštěvují vůbec (graf č.14).

Graf č.14: Ubytovací zařízení, která rekreanti využívají.

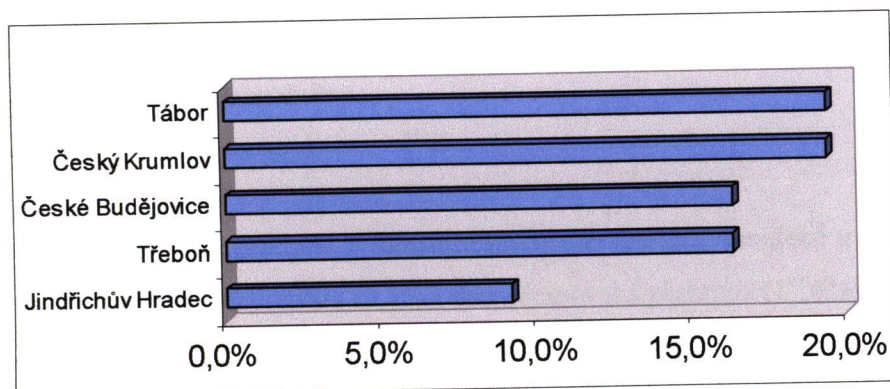

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

5.2.8 Postavení pískoven v systému atraktivit

Respondenti, kteří tráví u pískoven dovolenou, navštívili nebo plánují navštívit nejčastěji město Tábor a Český Krumlov (19,4%), dále město Třeboň a České Budějovice (16,3%). Nejméně pak města Domažlice, Dačice, Bechyně a Suchdol nad Lužnicí; která byla zmíněna jen jednou (graf č.15).

Graf č.15: Pět nejnavštěvovanějších míst v rámci dovolené.

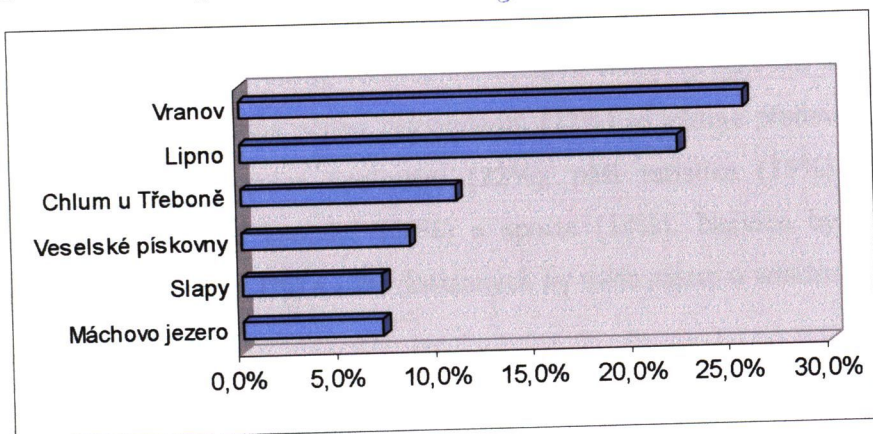
Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

5.2.9 Pískovny a rekreace u vody.

65% dotázaných v posledních pěti letech trávilo dovolenou u vody, přičemž z tuzemských lokalit je nejnavštěvovanější Vranovská přehrada (25,7%), dále nádrž Lipno (22,4%), Chlum u Třeboně (11%), Veselské pískovny (8,6%), Slapy (7,1%), Máchovo jezero (7,1%), Seč (5,7%), Staňkov (3,3%), Rozkoš (3,3%) a Orlík (2,9%), přičemž pět nejnavštěvovanějších míst můžeme vidět na grafu č.16. Další zmiňované lokality v České republice byly: Radslav, Bílé Poličany a Vrchlice.

Pět nejvíce zmiňovaných lokalit v zahraničí bylo: Chorvatsko (36,9%), Itálie (24,8%), Řecko (16,3%), Španělsko (7,1%) a Tunisko (5,7%). Dále bylo zmíněno Turecko, Mallorca a Egypt.

Graf č.16: Pět nejnavštěvovanějších lokalit v České republice.

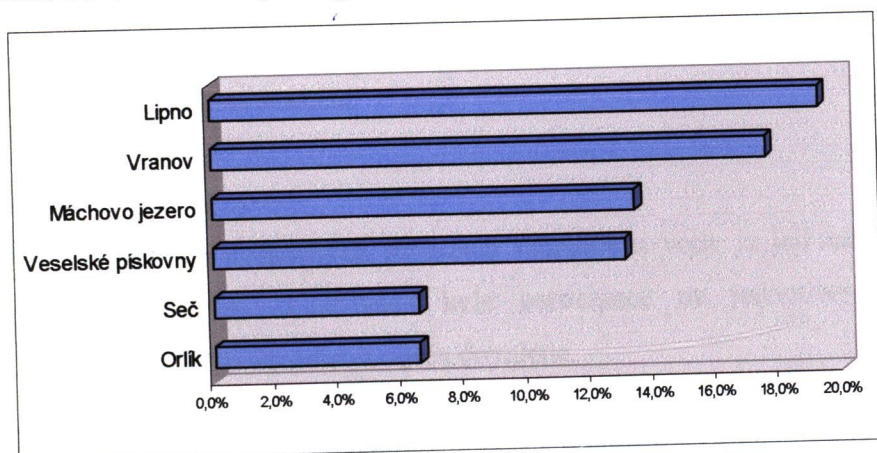

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Co se týče představ o ideálním místě pro strávení dovolené u vody, nejvíce zmiňovanou lokalitou byla nádrž Lipno (19,2%), dále Vranovská přehrada (17,6%), Máchovo jezero (13,4%), Seč (6,5%) a Orlík (6,5%). 13% respondentů označilo za ideální Veselské pískovny (graf č.17).

Další uváděné lokality byly: Třeboňské rybníky, Slapy, Chlum u Třeboně, Staňkov a Rozkoš (příloha č.7).

Graf č.17: Pět lokalit pro ideální dovolenou u vody.

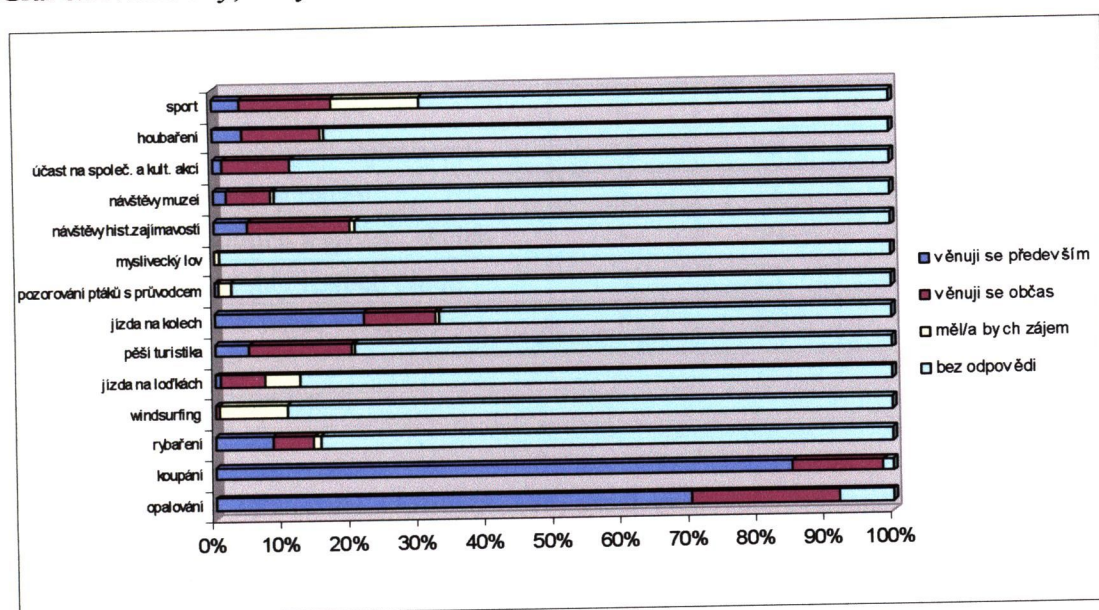

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

5.2.10 Aktivity, kterým se návštěvníci věnují

Aktivity, kterým se většina návštěvníků věnuje především je koupání (85%) a opalování (70%). Přibližně jedna pětina respondentů (22%) se věnuje především jízdě na kole. Občas se dotázaní věnují nejvíce opalování (22%), pěší turistice (15%) a návštěvám historických zajímavostí (15%), koupání (14%) a sportu (14%). Nejvíce by návštěvníci měli zájem o sportovní aktivity (13%) a 10% dotázaných by mělo zájem o windsurfing (graf č.18).

Graf č.18: Aktivity, kterým se návštěvníci věnují.

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Jedním z podstatných problémů rekreace u vody je její návaznost na ostatní aktivity v turistické oblasti. Zjišťována byla participace na jednotlivých rekreačních aktivitách návštěvníky pískoven v rámci jejich dovolené.

Z výsledků šetření vyplývá, že nejčastějšími aktivitami, kterým se návštěvníci Veselských pískoven věnují, jsou koupání (s průměrem odpovědí 1,840) a opalování (s průměrem 1,620). Naopak aktivity, kterým se dotázaní věnují nejméně, jsou windsurfing (s průměrem 0,005) a pozorování ptáků s odborným průvodcem (průměr 0,010). Mysliveckému lovu se návštěvníci nevěnují vůbec (průměr 0,000). Kompletní výsledky jsou zaznamenány v tabulce č.5.

Tabulka č. 5: Aktivity, kterým se návštěvníci věnují.

Aktivita	Počet			Průměr
	Věnuji se především	Věnuji se občas	Nevěnuji se	
opalování	140	44	16	1,620
koupání	170	28	2	1,840
rybaření	17	12	171	0,230
windsurfing	0	1	199	0,005
jízda na loďkách	2	13	185	0,085
pěší turistika	10	30	160	0,250
jízda na kolech	44	21	135	0,545
pozorování ptáků s odborným průvodcem	1	0	199	0,010
myslivecký lov	0	0	200	0,000
návštěvy historických zajímavostí	10	30	160	0,250
návštěvy muzeí	4	13	183	0,105
účast na kulturních a společ. akcích	3	20	177	0,130
houbaření a sběr lesních plodů	9	23	168	0,205
tenis, stolní tenis, volejbal..	8	27	165	0,215

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Statisticky významný rozdíl ($p < 0,05$) mezi pohlavími byl zjištěn pouze u sportovního rybolovu, jemuž se více věnují muži (tabulka č.6). Překvapivě nebyl zjištěn rozdíl v participaci v tradičně ženské aktivitě, jako je opalování.

Tabulka č. 6: Rozdělení účasti na jednotlivých aktivitách z hlediska pohlaví.

Aktivita	Průměr ženy	Průměr muži	Chi ²	Hladina významnosti
opalování	1,690	1,556	5,261	0,072
koupání	1,848	1,833	1,885	0,390
rybaření	0,054	0,380	15,199	0,0005
windsurfing	0,000	0,009	0,856	0,355
jízda na loďkách	0,076	0,093	0,328	0,849
pěší turistika	0,293	0,213	1,765	0,414
jízda na kolech	0,620	0,481	1,664	0,435
pozorování ptáků s odborným průvodcem	0,022	0,000	1,180	0,277
návštěvy historických zajímavostí	0,326	0,185	4,985	0,083
návštěvy muzeí	0,141	0,074	5,024	0,081
účast na kulturních a společ. akcích	0,163	0,102	3,576	0,167
houbaření a sběr lesních plodů	0,174	0,231	2,414	0,299
tenis, stolní tenis, volejbal..	0,152	0,268	3,875	0,144

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Vzájemné vztahy mezi jednotlivými aktivitami byly sledovány v korelační matici (tabulka č.7) na hladině významnosti $p < 0,05$. Patrná z ní je silná provázanost odpovědí na jednotlivé aktivity.

S nejvýznamnější aktivitou pískoven – koupáním (tabulka č.5) se zároveň nejvíce návštěvníci věnují opalování a nevěnují se sportovnímu rybolovu, se kterým naopak silně pozitivně koreluje sběr lesních plodů. Jako další skupinu bychom mohli vymezit skupinu cykloturistů a pěších turistů, s tím že cykloturisté často v rámci této aktivity navštěvují historické památky.

Patrná je též skupina návštěvníků orientována kulturně – návštěvy historických památek totiž kromě cykloturistiky korelují významně s návštěvami muzeí a kulturních a společenských akcí.

Tabulka č.7: Aktivity rekreatů. Personovy korelační koeficienty, červeně signifikantní na hladině významnosti $p < 0,05$.

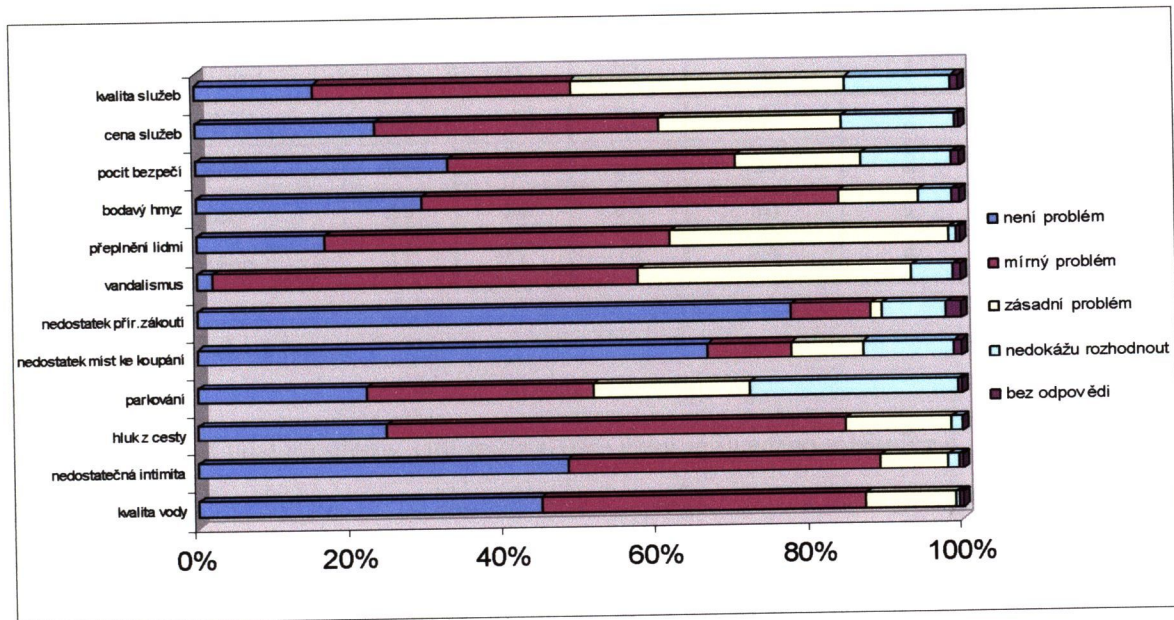
Proměnné	OPAL	KOUP	RYBAR	WIND	BOAT	TURIST	KOLO	BIRDW	HIST	MUZEUM	AKCE	HOUBY	SPORT
OPAL	1,00	,62	-,59	,04	-,19	-,39	-,43	-,07	-,39	-,24	-,11	-,40	-,14
KOUP	,62	1,00	-,40	,03	-,05	-,21	-,21	-,15	-,38	-,30	-,20	-,29	-,08
RYBAR	-,59	-,40	1,00	,09	,17	,29	,20	,21	,02	,12	,09	,55	,04
WIND	,04	,03	,09	1,00	-,02	,23	,12	-,01	,10	-,02	,16	,11	,11
BOAT	-,19	-,05	,17	-,02	1,00	,08	,07	-,02	,14	,32	,24	,11	,33
TURIST	-,39	-,21	,29	,23	,08	1,00	,53	,23	,39	,35	,31	,27	,19
KOLO	-,43	-,21	,20	,12	,07	,53	1,00	-,05	,54	,19	,30	,27	,24
BIRDW	-,07	-,15	,21	-,01	-,02	,23	-,05	1,00	-,03	-,02	-,02	-,03	-,03
HIST	-,39	-,38	,02	,10	,14	,39	,54	-,03	1,00	,61	,53	,09	,25
MUZEUM	-,24	-,30	,12	-,02	,32	,35	,19	-,02	,61	1,00	,59	-,01	,07
AKCE	-,11	-,20	,09	,16	,24	,31	,30	-,02	,53	,59	1,00	,12	,17
HOUBY	-,40	-,29	,55	,11	,11	,27	,27	-,03	,09	-,01	,12	1,00	,14
SPORT	-,14	-,08	,04	,11	,33	,19	,24	-,03	,25	,07	,17	,14	1,00

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

5.2.11 Potenciální konflikty

Přibližně tři čtvrtiny respondentů (78%) nepovažují za problém nedostatek přírodních zákoutí a 67% dotázaných nedostatek veřejných míst ke koupání. Za mírný problém 60% návštěvníků označilo hluk z cesty a 56% vandalismus. Za zásadní problém 37% dotázaných považuje přeplnění lidmi, 36% vandalismus a 36% kvalitu služeb (graf č.19).

Graf č.19: Problémy na pískovnách.

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Z tabulky č.8 je patrné, že za největší problém vidí návštěvníci Veselských pískoven vandalismus (průměr 3,235) a naopak za nejmenší problém nedostatek přírodních zákoutí (průměr 1,320).

Tabulka č. 8: Potenciální problémy návštěvníků.

Potenciální problém	Počet					Průměr
	Není to problém	Mírný problém	Zásadní problém	Nedokážu rozhodnout	Bez odpovědi	
kvalita vody	89	85	24	1	1	2,210
nedost. intimita prostředí	96	82	18	3	1	2,100
hluk z cesty	49	120	28	3	0	2,635
nedostatek míst k parkování	44	59	41	55	1	2,475
nedostatek veřejných míst ke koupání	133	22	19	24	2	1,615
nedostatek přír. zákoutí	155	21	3	17	4	1,320
vandalismus	4	111	72	11	2	3,235
přeplnění lidmi	33	91	73	2	1	3,010
výskyt komárů a ost.	59	109	21	9	2	2,440
pocit bezpečí	66	75	33	24	2	2,355
cena služeb	47	74	48	30	1	2,605
kvalita služeb	31	67	72	28	2	2,88

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Rozdělení jaké problémy vidí muži a jaké ženy je uvedeno v tabulce č. 9. Výsledky byly otestovány chi – kvadrát testem na hladině významnosti $p = 0,05$ a tento test prokázal, že rozdíly nejsou statisticky významné.

Tabulka č.9: Rozlišení potenciálních problémů návštěvníků z hlediska pohlaví.

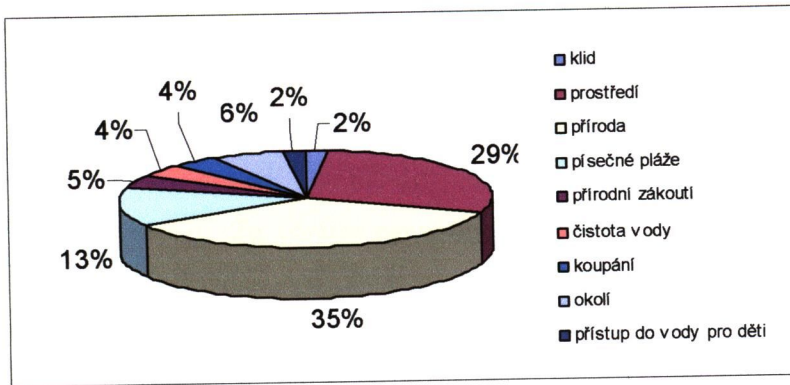
Potenciální problém	Průměr ženy	Průměr muži	Chi ²	Hladina významnosti
kvalita vody	2,250	2,176	5,181	0,394
nedostatečná intimita prostředí	2,239	1,981	5,191	0,393
hluk z cesty	2,598	2,667	2,566	0,633
nedostatek míst k parkování	2,380	2,556	5,301	0,380
nedostatek veřejných míst ke koupání	1,598	1,630	5,525	0,355
nedostatek přírodních zákoutí	1,359	1,287	3,842	0,572
vandalismus	3,185	3,278	3,917	0,562
přeplnění lidmi	3,130	2,907	7,020	0,219
výskyt komárů	2,533	2,361	10,090	0,073
pocit bezpečí	2,261	2,435	3,718	0,591
cena služeb	2,609	2,602	2,346	0,800
kvalita služeb	2,826	2,926	5,298	0,381

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

5.2.12 Preference prvků rekreačního prostoru

Nejvíce se návštěvníkům na pískovných líbí příroda (36%), dále prostředí (28,5%) a písčité pláže, které označilo 13% dotázaných (graf č.20).

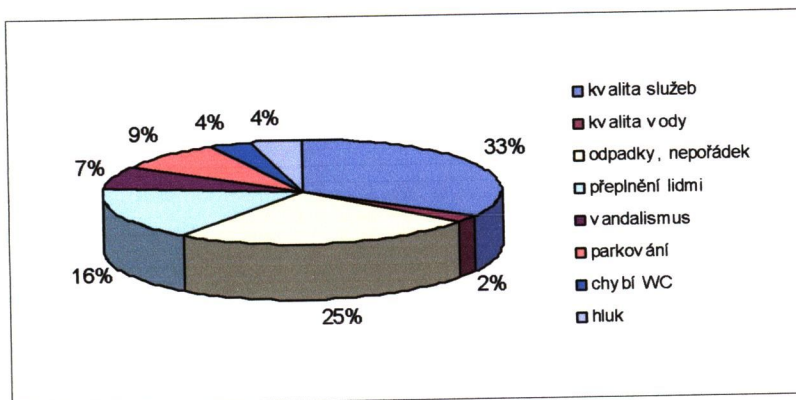
Graf č.20: Co se návštěvníkům líbí na pískovných?

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Třetině respondentů (33,5%) se nelíbí kvalita služeb, čtvrtina dotázaných (24,9%) uvedla poházené odpady a nepořádek. 16,2% návštěvníků odpovědělo, že se jim zde nelíbí přeplnění lidmi (graf č.21).

Graf č.21: Co se návštěvníkům nelíbí na pískovných?

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

5.2.13 Profil návštěvníka pískoven

Pokud bereme v úvahu četnost odpovědí, o návštěvníkovi pískoven můžeme říci, že je to muž (54%), který přijel z Jihočeského kraje (64%), je ve věkovém rozmezí 26 – 35 let (42%), má středoškolské vzdělání (62%) a je zaměstnancem (62%).

U Veselských pískoven nestráví více jak jeden den (64%), přesněji 5 hodin (33%). K dopravě použil automobil (49%) a o možnosti rekreace v tomto místě se dozvěděl od přátel či známých (75,5%). Pískovny navštěvuje jedenkrát týdně (31,3%).

V posledních pěti letech již trávil dovolenou u vody (65%). Pokud se jedná o Českou republiku, tak navštívil tyto lokality: přehradu Vranov (25,7%), nádrž Lipno (22,4%) a Chlum u Třeboně (11%). Za ideální považuje tyto lokality: nádrž Lipno (19,2%), přehradu Vranov (17,6%) a Máchovo jezero (13,4%).

Tento návštěvník se u Veselských pískoven věnuje především opalování (70%) a koupání (85%). Kvalitu vody, nedostatečnou intimitu prostředí, nedostatek veřejných míst ke koupání a nedostatek přírodních zákoutí nepovažuje tento návštěvník za problém. Naopak kvalitu služeb považuje za zásadní problém a za mírný problém považuje: hluk z cesty, nedostatek míst k parkování, vandalismus, přeplnění lidmi, výskyt komárů a ostatního bodavého hmyzu, pocit bezpečí a cenu služeb.

Kdyby měl tento návštěvník označit jednu věc, která se mu zde líbí, byla by to příroda (36%) a v opačném případě; která se mu nelíbí, byly by to služby (33,5%).

6 MOŽNOSTI OPTIMALIZACE PROSTORU

Po těžbě štěrkopísku nedaleko Veselí nad Lužnicí vzniklo pět oddělených jezer vhodných pro rekreaci u vody. Jezera jsou z větší části přístupná, největší písčité pláže se nacházejí u jezera Vlkovská pískovna (vyznačení na mapě, příloha č.4). Kromě těchto pláží se na jezerech nachází velké množství menších plážíček a přírodních zákoutí, která poskytují určité soukromí. Nalezneme zde i místa s vhodným přístupem pro děti. Nachází se zde také nudistická pláž.

U Vlkovské pískovny se nacházejí dvě občerstvení. Jedno je při vstupu na pískovnu od Veselí nad Lužnicí, zde se nachází také placené parkoviště, které je u pískoven jediné. U tohoto občerstvení je také možnost zapůjčení šipek či hry petang, otevřeno bývá v letní sezóně od 10 do 22 hodin. Bohužel tato budova je poněkud nevzhledná a dle mého názoru do chráněné přírodní oblasti nezapadající (obrázek č.1). Dále jsou zarážející poházené odpadky u tohoto občerstvení, které zde zůstaly po letní sezóně 2005 a dosud nebyly odstraněny (obrázek č.2).

Obrázek č.1

Foto Simona Fráňová

Obrázek č.2

Foto Simona Fráňová

Druhé občerstvení (obrázek č.3), které je menší a více zapadá do přírodního prostředí, se nachází o několik metrů dál (vyznačení na mapě, příloha č.4). Mezi těmito občerstveními se nachází hřiště na plážový volejbal, které bohužel není příliš udržované, a dále půjčovna lodiček. Poblíž pískového přesypu se nachází zázemí pro windsurfing, ale jedná se o soukromý pozemek a vstup je umožněn pouze členům sportovního klubu WS Veselí nad Lužnicí.

Obrázek č.3

Foto Simona Fráňová

Veselské pískovny jsou mimopstruhovým rybářským sportovním revírem 421 039 Lužnice 7B, v péči MO ČRS Veselí nad Lužnicí. Rybolov je zde povolen celoročně s výjimkou období, kdy jsou nádrže pokryty ledem. Rybářské lístky je možné zakoupit na Městském úřadě ve Veselí nad Lužnicí. Povolenky k rybolovu vydává klubovna Místní organizace Českého rybářského svazu ve Veselí n. L., pro nečleny Českého rybářského svazu nebo Místního rybářského svazu a cizince vydává povolenky Informační a kulturní středisko Veselí n.L.

Jelikož se jezera nacházejí v CHKO Třeboňsko, platí zde návštěvní řád pískoven (příloha č. 2), který vydává město Veselí nad Lužnicí a Vlkov nad Lužnicí. Dle tohoto řádu by se mimo jiné měly odkládat odpadky pouze na vyhrazená místa. Obrázek č.4 a č.5 jsou jen důkazem, že se tak bohužel neděje. Na druhou stranu je nutno konstatovat, že vyhrazených míst pro odpadky v oblasti pískoven je velmi málo. Návštěvní řád dále zakazuje tábořit a rozdělávat oheň v této lokalitě. Opět je to ale porušováno, v okolí pískoven lze nalézt stopy po rozdělávání ohně. Dalším častým prohřeškem bývá parkování motorových vozidel mimo vymezená a označená místa.

Obrázek č.4

Foto Simona Fráňová

Obrázek č.5

Foto Simona Fráňová

Jelikož všichni dotázaní pocházejí z České republiky, jedná se o domácí návštěvníky, resp. domácí cestovní ruch. Největší zastoupení přitom mají návštěvníci z Jihočeského kraje (64%). Tři pětiny návštěvníků můžeme označit jako domácí jednodenní návštěvníky – 60% návštěvníků totiž nepřespí v hromadném nebo soukromém ubytovacím zařízení. Dvě pětiny pak můžeme označit jako domácí turisty, přičemž 32% z nich využívá ubytování v hotelu, 29% v penzionu, 29% ubytování v soukromí a 10% v kempu. Tito domácí turisté zde nejčastěji stráví pět dní. Jako hlavní místo své dovolené označili nejčastěji město Veselí nad Lužnicí (41%) a město Třeboň (28%).

Téměř polovina návštěvníků se dopraví k pískovněm automobilem a 42% na kole. Ve Veselí nad Lužnicí nabízí zapůjčení kol hotel Trilobit, hotel Lucia, penzion Na Soutoku a RD Cycles Radek Dolejší.

O možnosti rekreace u Veselských pískoven se většina návštěvníků (75%) dozvěděla od svých přátel a známých. Zdrojem byl ale také internet (20%) – ve Veselí nad Lužnicí je možnost přístupu na internet v internetové kavárně nebo v Městské knihovně. Dalším zdrojem bylo také Informační a kulturní středisko ve Veselí n.L. (5%).

Nejvíce návštěvníků (48%) je u pískoven s přáteli, 28% s rodinou. Většina návštěvníků (78,8%), kteří jsou zde na dovolené, zde tráví svou první dovolenou. Jen jedna pětina se vrací zpět, aby zde opět trávila dovolenou – 12,1% je zde po druhé; 4,5% po třetí a 4,5% po páté. V rámci dovolené pak nejčastěji navštěvují město Tábor, Český Krumlov, České Budějovice, Třeboň a Jindřichův Hradec. Navštěvují tedy spíše větší a známá města jižních Čech.

13% návštěvníků pískoven považuje Veselské pískovny za ideální pro rekreaci u vody.

Jak již bylo několikrát zmíněno, největším problémem na pískovnách jsou služby – jejich kvalita i cena. Určitě by zde tedy mohlo být více stánků s občerstvením, která ale budou zapadat do přírodního prostředí, budou udržovaná a zejména bude udržován pořádek v jejich blízkosti. Sociální zařízení pro návštěvníky zde zcela chybí, což by se mělo také určitě změnit. Stejně tak by zde mělo být více míst pro odkládání odpadků. Vždyť čtvrtina dotázaných označila právě odpadky a nepořádek za věc, která se jim zde nelíbí. Větší množství odpadkových košů by tento problém jistě pomohlo řešit.

Značným problémem je i vandalismus, což je podle mého názoru dnes problém společnosti obecně, nejen zde v přírodním prostředí. Poměrně hodně návštěvníků (60%) označilo za mírný problém hluk z cesty. Je to pravděpodobně způsobené tím, že v blízkosti Vlkovské pískovny se nachází železniční trať a v blízkosti jezera Horusice vede silnice.

Parkování je další problém, který byl návštěvníky často zmiňován. Je zde totiž jen jedno parkoviště, u jezera Veselí a Vlkov. Nedostatek parkovacích ploch návštěvníci často řeší zaparkováním při kraji silnice či cesty, často i na zakázaném místě.

45% respondentů označilo za mírný problém a 37% za zásadní problém přeplnění lidmi. Zavedením vstupného by mohlo pomoci počet návštěvníků na pískovnách regulovat. Nyní je pouze vybírán poplatek za parkování.

Nejvíce je zde návštěvníky ceněna příroda (36%) a prostředí (28,5%). Také písčité pláže mohou být výhodou oproti jiným lokalitám; a taktéž dostatek přírodních zákoutí, která vytváří určitou intimitu prostředí. Ve srovnání s jinými lokalitami pro rekreaci u vody může být další výhodou čistota vody či přístup do vody pro děti.

2% návštěvníků pískoven by mělo zájem o pozorování ptáků s odborným průvodcem. Tato možnost zde sice alespoň prozatím není, ale kolem jezer Vlkovská pískovna a Veselí I vede naučná stezka „Veselské pískovny“. Na její trase je umístěno čtrnáct stanovišť s informačními tabulemi, které návštěvníky mimo jiné seznamují se vzácnou faunou a flórou v okolí pískoven, jsou doplněné barevnými fotografiemi, text je i v anglickém a německém jazyce.

Nejvíce by zde měli návštěvníci ale zájem o sportovní aktivity (13%), windsurfing (10%) a jízdu na lodčkách (5%). Zázemí pro windsurfing u pískoven je, ale bohužel není přístupné pro veřejnost. Půjčovna lodiček se zde také nachází, ale podle mého názoru je problém v informovanosti návštěvníků o této možnosti. Zpřístupnění zázemí pro windsurfing veřejnosti a také údržba stávajícího volejbalového hřiště, lepší propagace půjčovny lodí či zřízení dalších zařízení pro sportovní aktivity (např. minigolf) by mohla zvýšit atraktivnost této lokality.

7 ZÁVĚR

Veselské pískovny, tj. jezero Veselí, jezero Veselí I, jezero Horusice, jezero Horusice I a Vlkovská pískovna, jsou vhodným místem pro rekreační cestovní ruch. Je zde možnost koupání na písčných plážích či v přírodních zákoutí nebo nudistické pláži, možnost zapůjčení lodiček, zahrát si plážový volejbal, pozorovat vzácnou faunu a floru, rybařit či sbírat lesní plody. Z dotazníkového šetření vyplývá, že opalování a koupání jsou aktivity, kterým se návštěvníci pískoven věnují především.

Bohužel materiálně – technická základna cestovního ruchu, tedy souhrn hmotných prostředků, které slouží k realizaci účasti na cestovním ruchu a k tvorbě a realizaci služeb pro účastníky cestovního ruchu [5], je zde podle mého názoru nedostatečná. Dokazují to i výsledky dotazníkového šetření, z nichž mimo jiné vyplývá, že 36% dotázaných označilo kvalitu služeb u pískoven jako zásadní problém a 34% jako mírný problém. A také na otázku: Kdybyste měl/a označit jednu věc, která se Vám zde nelíbí, která by to byla? odpovědělo 33% respondentů právě kvalita služeb.

Možnosti vybudování MTZ cestovního ruchu jsou značně limitovány tím, že oblast se nachází v Chráněné krajinné oblasti. V roce 1998 firma Wilzing zaslala starostovi města Veselí nad Lužnicí investiční záměr, týkající se vybudování autokempu na 6,5 ha, pro 300 osob (v budoucnu pro 500 osob) a hygienického bloku (tj. ubytování pro majitele, parkoviště, recepce a sklad pro horská kola). Tato studie byla několikrát upravována a dosud nebyla schválena. Proti tomuto záměru firmy Wilzing, který podporuje radnice, se postavila veřejnost s petiční akcí (četala 2 136 podpisů).

V současné době se v objektu Veselských pískoven nacházejí tedy pouze dvě občerstvení, která (zejména to, jenž se nachází u jezer Veselí a Vlkov) nejsou příliš v dobrém stavu (obrázek č.1) a jedno parkoviště, půjčovna lodí a nepříliš udržované volejbalové hřiště.

8 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Odborná literatura:

- [1] Štěpánek, V., Kopačka, L., Šíp, J. Geografie cestovního ruchu. Praha: Karolinum, 2001
- [2] Malá, V. Cestovní ruch (vybrané kapitoly). Praha: VŠE, 1999
- [3] Čertík, M. Cestovní ruch vývoj, organizace a řízení. Praha: OFF, 2000
- [4] Dykyjová, D. Třeboňsko. Třeboň: ENKI, 2000
- [5] Pásková, M., Zelenka, J. Cestovní ruch výkladový slovník. Praha: MMR, 2002
- [6] Foret, M., Foretová, V. Jak rozvíjet místní CR. Praha: Grada Publishing, 2001
- [7] Děťák, J. Třeboň. Praha: Olympia, 1976
- [8] Indrová, J., Malá, V., Mlejnková, L., Netková, J., Vaško, M. Cestovní ruch I, Praha: VŠE, 2004
- [9] Francová, E. Cestovní ruch. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2003
- [10] Šulcová, J., Pokorný, J., Hátle M., Hlásek, J. Třeboňsko 2000: Ekologie a ekonomika Třeboňska po dvaceti letech. Třeboň: ENKI, 2000

Internetové stránky:

- [a] www.trebonsko.ochranaprirody.cz
- [b] www.czso.cz
- [c] www.czechtourism.cz
- [d] www.trebonsko.cz
- [e] www.veseli.cz
- [f] www.idos.cz
- [g] www.calla.cz
- [h] www.trebon.net
- [i] www.jiznicechy.org
- [j] www.ubytovani.info

Ostatní zdroje:

- [k] Strategie rozvoje cestovního ruchu v Jihočeském kraji
- [l] Informační tabule naučné stezky Veselské pískovny
- [m] Informace IKS Veselí nad Lužnicí
- [n] Informace společnosti Hanson a.s.

9 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č.1: Dotazník

Příloha č.2: Návštěvní řád pískoven

Příloha č.3: Mapa naučné stezky Veselské pískovny

Příloha č.4: Mapa Veselských pískoven

Příloha č.5: Fotografie Veselských pískoven

Příloha č.6: Ubytovací a stravovací zařízení ve Veselí nad Lužnicí a okolí

Příloha č.7: Mapa ČR s vyznačenými místy, která návštěvníci pískoven považují za ideální pro rekreaci u vody

Příloha č. 1 : Dotazník

1/ Odkud jste přijel/a?

Jihočeský kraj sousední kraje (Středočeský, Vysočina, Plzeňský, Jihomoravský)
Zbytek ČR zahraničí:

2/ Kolik dní zde strávíte?

- 1 den Počet hodin Jaké je hlavní místo Vaší dovolené?.....
- více Kolik?

3/ Jak jste se sem dostali?

autem na kole pěšky veřejnou dopravou jinak?.....

4/ Jak jste se dozvěděli o možnosti rekreace u Veselských pískoven?

TV rozhlas tisk internet CK infocentrum přátelé a známí

5/ Jste zde sám/a s přáteli s rodinou?

6A/ (pro dovolenkáře) Kolikátou dovolenou zde trávíte?

6B/ (pro místní) Jak často navštěvujete toto místo?

7/ Pokud zde přespáváte, služeb jakého ubytovacího zařízení využíváte?

Hotel hostel pension ubytování v soukromí kemp-chata/stan

8/ (pro dovolenkáře) Jaká další místa v okolí jste v rámci této dovolené navštívili nebo plánujete navštívit?

9/ Trávili jste dovolenou u vody v posledních 5ti letech? ANO NE

Pokud ANO – Kde jste byli a kolikrát jste dané místo navštívili?

.....

10/ Zkuste, prosím, vyjmenovat alespoň tři oblasti/ lokality v České republice, o kterých si myslíte, že jsou ideální pro dovolenou u vody.

.....

11/ Jakým aktivitám se během této dovolené/ pobytu věnujete především, jakým občas a o jaké byste případně měli zájem, kdyby byla možnost jejich uskutečnění?

Položka	Věnuji se především	Věnuji se občas	Měl/a bych zájem
a/ opalování			
b/ koupání			
c/ rybaření			
d/ windsurfing			
e/ jízdy na loďkách			
f/ pěší turistika			
g/ jízda na kolech			
h/ pozorování ptáků s odborným průvodcem			

i/ myslivecký lov			
j/ návštěvy historických zajímavostí v okolí			
k/ návštěvy muzeí			
l/ účast na kulturních a společenských akcích			
m/ houbaření a sběr lesních plodů			
n/ tenis, stolní tenis, volejbal, nohejbal			
o/ jiné			

12/ Do jaké míry Vám kazí požitek z dovolené následující skutečnosti? Pro každý potenciální problém, který je zmíněn, prosím, odpovězte z následujícího výběru (není to pro mě problém, problém to je ale ne zásadní, je to zásadní problém, nedokážu o tom rozhodnout).

Položka	Není to problém	Mírný problém	Zásadní problém	Nedokážu rozhodnout
a/ kvalita vody				
b/ nedostatečná intimita prostředí				
c/ hluk z cesty				
d/ nedostatek míst k parkování				
e/ nedostatek veřejných míst ke koupání				
f/ nedostatek přírodních zákoutí				
g/ vandalismus				
h/ přeplnění lidmi				
i/ výskyt komárů a ostatního bodavého hmyzu				
j/ pocit bezpečí (před krádežemi atp.)				
k/ cena služeb				
l/ kvalita služeb				
m/ jiné				

13/ Kdybyste měl/a označit jednu věc, která se Vám zde líbí, která by to byla?

.....

14/ Kdybyste měl/a označit jednu věc, která se Vám zde nelíbí, která by to byla?

.....

Poslední otázky jsou pouze pro statistické hodnocení.

Věk:

Pohlaví: žena/ muž

Vzdělání: základní vyučen/a střední vysokoškolské

Zaměstnání: student zaměstnanec živnostník zaměstnavatel důchodce jiné

Příloha č.2: Návštěvní řád pískoven

NÁVŠTĚVNÍ ŘÁD PÍSKOVEN

Čl. 1

Základní ustanovení

Vyhláška stanoví zásady ochrany a péče o životní prostředí, čistotu a pořádek v oblasti jezer vzniklých těžbou šterkopísků v katastru města Veselí nad Lužnicí a městské části Horusice. Tyto prostory jsou začleněny do Chráněné krajinné oblasti Třeboňsko.1)

Čl. 2

Obecné zásady

V zájmu ochrany a zachování životního prostředí je každý povinen:

- a) dodržovat ustanovení tohoto návštěvního řádu, platných zákonů a předpisů,
- b) udržovat čistotu a pořádek a zdržet se veškerých činností, kterými by docházelo ke znečištění krajiny, vody, půdy a ovzduší,
- c) odkládat odpadky pouze na vyhrazená místa,
- d) zachovávat v době od 22 do 6 hodin noční klid.

Čl. 3

Pravidla pobytu v oblasti pískoven

V oblasti je zakázáno:

- a) znečišťovat prostranství a zřizovat jakékoliv skládky,
- b) zneškodňovat odpady mimo místa k tomu vyhrazená,
- c) tábořit a rozdělávat ohně v celé oblasti pískoven,
- d) mýt a provádět údržbu motorových vozidel,
- e) převážet na plavidlech látky, kterými by mohlo dojít ke znečištění vody, zejména ropné produkty a chemikálie,

- f) rušit klid v přírodě hlukem,
- g) používat lodí s motorovým pohonem a vodních skútrů,
- h) provozovat windsurfing v jiné, než v označené části pískovny,
- i) odhazovat do vody jakékoliv předměty,
- j) používat jakýchkoliv přístřešků při rybolovu; použití přístřešku je považováno za táboření mimo místa vyhrazená Správou chráněné krajinné oblasti Třeboňsko a tedy za přestupek dle zvláštních předpisů,²⁾
- k) poškozovat břehy, břehové porosty a polní kultury, kácet stromy a keře, poškozovat a ničit značky a veškerá informační zařízení,
- l) ničit jakékoliv přírodniny, chráněné rostliny a živočichy, sbírat, přemísťovat nebo poškozovat jejich vývojová stádia, rušit nebo jinak nepříznivě zasahovat do jejich přirozeného vývoje nebo životního prostředí,
- m) vypalovat či jinak ničit křoviny, trávu, plevel a suchý rákos,
- n) vjíždět s motorovými vozidly a obytnými přívěsy na vedlejší cesty mimo hlavní průjezdní cestu a parkovat motorová vozidla mimo vymezená a označená místa (tato omezení se netýkají vozidel orgánů státní správy, vozidel potřebných pro lesní a zemědělské hospodaření, obranu státu, požární ochranu, zdravotní a veterinární službu a Místní organizace Českého rybářského svazu Veselí nad Lužnicí),
- o) koupat a slunit se bez plavek mimo vyhrazená místa,
- p) volné pobíhání psů.

Čl. 4

Myslivost a rybářství

(1) Každý si musí počínat tak, aby nedocházelo ke zbytečnému ohrožování nebo zraňování zvěře a k poškozování jejich životních podmínek.³⁾ Je zejména zakázáno neoprávněně lovit či přivlastňovat si zvěř, plašit zvěř jakýmkoliv způsobem, poškozovat myslivecká zařízení.

(2) Lov ryb a vodních organismů je možno provozovat jen způsobem odpovídajícím zásadám řádného výkonu rybářského práva.⁴⁾ Zakazuje se lov z loděk i jiných plavidel a zavážení nástrah a návnad jakýmkoliv způsobem.

Čl. 5

Zvláštní upozornění

(1) Vjezd jednostopých motorových vozidel do prostoru pískoven je povolen pouze na zvláštní povolení vydané odborem výstavby a životního prostředí Městského úřadu Veselí nad Lužnicí po předchozím doporučení Místní organizace Českého rybářského svazu ve Veselí nad Lužnicí.

(2) V prostoru „Vlkovské pískovny“ je zakázáno koupání psů.

Čl. 6

Sankce

Porušování povinností stanovených v této vyhlášce bude postihováno pověřeným orgánem města Veselí nad Lužnicí jako přestupek nebo protiprávní jednání podle zvláštních předpisů. 5)

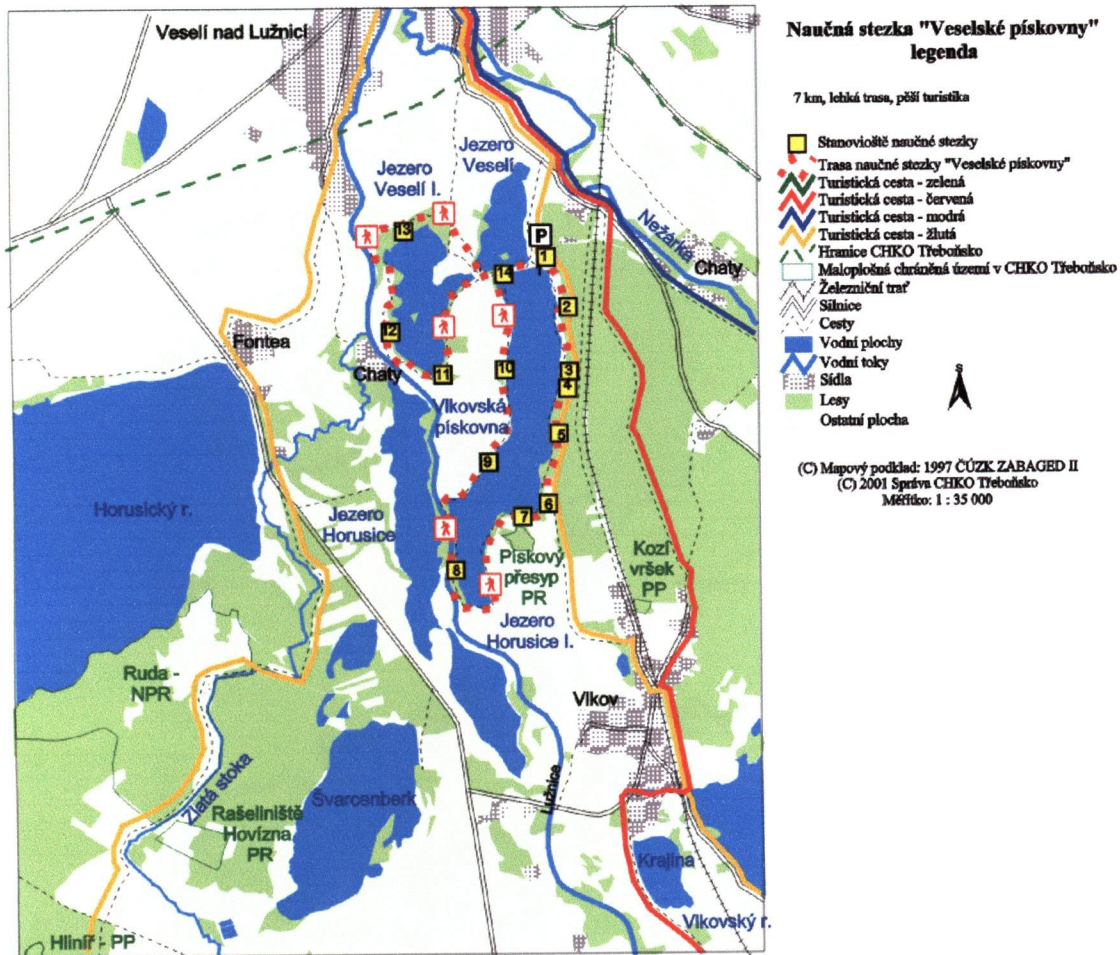
Čl. 7

Závěrečná ustanovení

(1) Zrušuje se vyhláška č. 35/2000, kterou se vydává návštěvní řád pískoven.

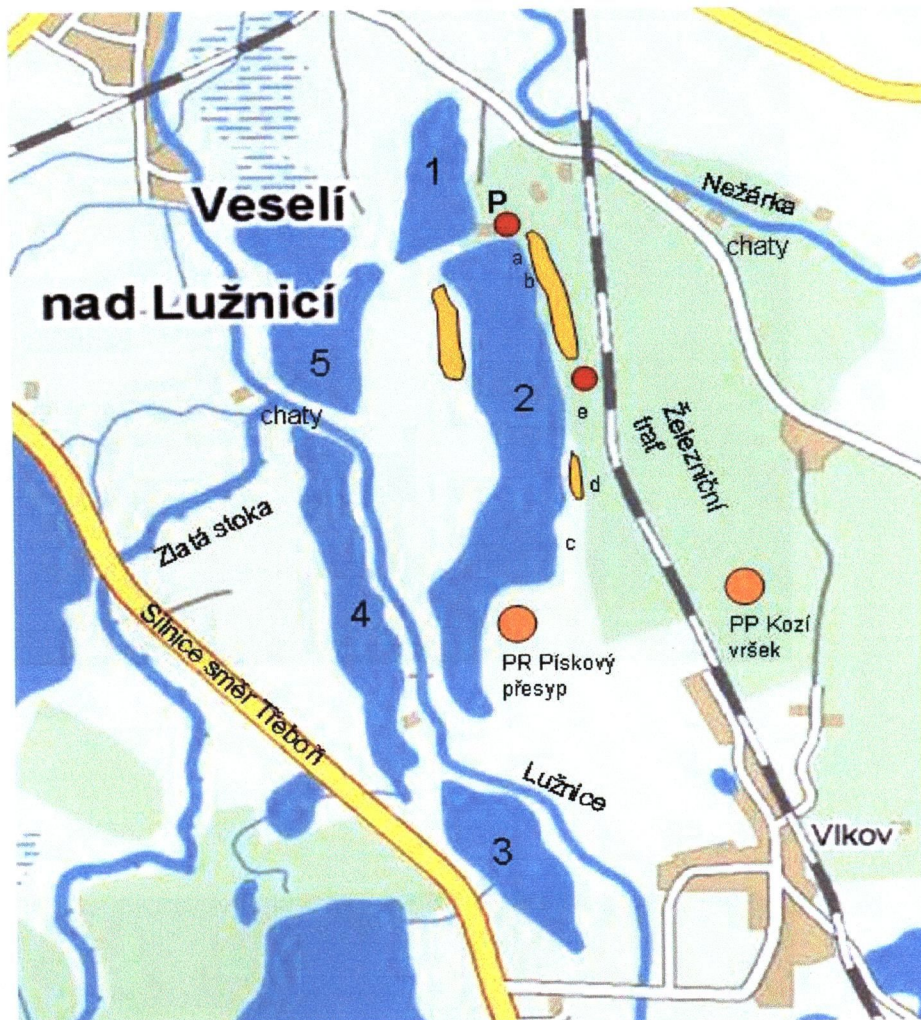
(2) Tato obecně závazná vyhláška nabývá účinnosti patnáctým dnem po vyhlášení.

Příloha č. 3: Mapa naučné stezky Veselské pískovny

Zdroj: IKS Veselí nad Lužnicí

Příloha č.4: Mapa Veselských pískoven

Zdroj: www.mapy.cz, vlastní terénní výzkum

Legenda:

- 1 jezero Veselí
- 2 Vlkovská pískovna
- 3 jezero Horusice I
- 4 jezero Horusice
- 5 jezero Veselí I
- a volejbalové hřiště
- b půjčovna lodí
- c soukromý pozemek - windsurfing
- d dvůr Dehetník, oblast borových lesů
- e zemník s jezírky

- P** parkoviště
- největší písčné pláže
- občerstvení

Příloha č.5: Fotografie Veselských pískoven

Obrázek č.6

Foto Simona Fráňová

Obrázek č.7

Foto Simona Fráňová

Obrázek č. 8

Foto Simona Fráňová

Obrázek č.9

Foto Simona Fráňová

Obrázek č. 10

Zdroj: www.go.to/vlkov

Obrázek č. 11

Zdroj: www.go.to/vlkov

Obrázek č.12

Zdroj: www.go.to/vlkov

Obrázek č.13

Zdroj: www.go.to/vlkov

Příloha č.6: Ubytovací a stravovací zařízení ve Veselí nad Lužnicí a okolí

Tabulka č. 10: Ubytovací zařízení ve Veselí nad Lužnicí.

Název	Adresa	Kontakt	Kapacita	Pozn.
hotel Lucia	Třída Čs. Armády 598/II, Veselí n.L.	Tel. 381 582 123 E-mail: info@HotelLucia.cz www.HotelLucia.cz	130 lůžek v 54 pokojích	Nekuřácké prostředí.
hotel Trilobit	Jiráskova 333/I, Veselí nad Luž.	Tel. 381 500 700 E-mail: info@hoteltrilobit.cz www.hoteltrilobit.cz	51 lůžek ve 14 pokojích	Bowlingové centrum.
penzion Na Soutoku	Třída Čs. Armády 612/II, Veselí n.L.	Tel. 381 582 142 E-mail: penzion_soutok@volny.cz	20 lůžek v 8 pokojích a apartmá	
penzion Nad Lékárnou	Třída Čs. Armády 579/II, Veselí n.L.	Tel. 381 581 082 E-mail: psalvia@volny.cz www.volny.cz/psalvia	26 lůžek	
Ubytovna TJ Lokomotiva	Sokolská, Veselí n.L.	Tel. 381 581 121	80 lůžek	Bohaté sportovní vyžití
Domov mládeže při SOŠ OTŽP	Blatské sídliště 600, Veselí n.L.	Tel. 381 581 638 E-mail: info@sos-veseli.cz	130 lůžek	Pouze v letních měsících, pro skupiny.
Vod. tábořiště a autokemp Ostrov	Fr.Líbala 686, Veselí n.L.	Tel. 381 548 180 E-mail: info@veseli.cz www.vztechnik.cz/taboriste- veseli	3000 m ² pro stany, 500 m ² pro karavany	
privat Vyhlídková Drahomíra	Krátká 267, Veselí n.L.	Tel. 381 583 669	7 lůžek ve 3 pokojích	
privat Gabrielová Marie	Maredova 23, Veselí n.L.	Tel. 777 953 930	5 lůžek	
privat Hrušková Věra	5.května 426, Veselí n.L.	Tel. 381 583 967	6 lůžek ve 3 pokojích	
privat Kopačková Jana	K.H.Máchy 694, Veselí n.L.	Tel. 381 582 614	4 – 5 lůžek ve 2 pokojích	
privat Křížová Jana	J.Lady 781/II, Veselí n.L.	Tel. 606 694 102	3 lůžka	
privat Vondrášková Magdalena	Nová 523, Veselí n.L.	Tel. 381 583 392	3 lůžka v 1 pokoji	
privat Martinů Iva	J.Lady 766/II, Veselí n.L.	Tel. 381 582 326	4 lůžka v 1 pokoji	
privat Mílková Marie	Weissova 575/I, Veselí n.L.	Tel. 732 644 130	5 lůžek	
privat Ondráčková Mírka	Maredova, Veselí n.L.	Tel. 603 175 412	10 lůžek	

privát Příbylová Marie	M. Krškové 655/II, Veselí n.L.	Tel. 381 581 674	4 lůžka ve 2 pokojích	
privát Šimpachová Marie	Fr. Libala 771/II, Veselí n.L.	Tel. 723 206 275	5 lůžek	
privát Vichrová Miluše	Za Slabých 812/II, Veselí n.L.	Tel. 775 677 107	6 lůžek	

Zdroj: IKS Veselí nad Lužnicí.

Tabulka č.11: Ubytovací zařízení v okolí Veselí nad Lužnicí.

Název	Adresa	Kontakt	Kapacita	Pozn.
hotel Sloup	Řípec 122	Tel. 381 521 926	60 lůžek	
penzion Blatský dvůr	Borkovice 105, Veselí n.L.	Tel. 381 580 040 www.ubytovatele.info	23 lůžek	
chatový areál Al&Pa	Jez Krkavec, Veselí n.L.	Tel. 381 583 407 www.al-pa.cz	120 lůžek	
camping Měruše	k.ú. Ponědrážka 22, Lomnice n.L.	Tel. 381 521 300	16 lůžek	i privat - 5 lůžek
privát Princovi	Štěpnice 732/II	Tel. 381 581 917	8 lůžek	
privát MAHON	Val 11	Tel. 381 582 158	10 lůžek	
privát Kulhánek Pavel	Řípec 121	Tel. 381 583 936	6 lůžek	
privát Vojta Jan	Hamr 18	Tel. 381 582 207	6 lůžek	
privát Nečasová	Borkovice 19	Tel. 381 583 463	12 lůžek	
privát Fišerová Hana	Zlukov 100	Tel. 776 138 450	6 lůžek	

Zdroj: IKS Veselí nad Lužnicí.

Tabulka č. 12: Stravovací zařízení ve Veselí nad Lužnicí.

Název	Adresa	Otevírací doba	Kapacita	Pozn.
restaurace LUŽNICE v KD	Třída Čs.armády 560/II, Veselí n.L.	NE – ČT: 10 – 22 hod PÁ – SO: 10 – 24 hod	45 – 250 míst	
restaurace LUCIA	Třída Čs.armády 598/II, Veselí n.L.	10 – 23 hod	95 míst, bistro 40 míst, salonek 25 míst, taverna 40 míst	Nekuřácké prostředí.
restaurace NA SOUTOKU	Třída Čs.armády 612/II, Veselí n.L.	PO: 15 – 22 hod ÚT – SO: 11 – 23 hod NE: 12 – 22 hod	60 míst	
hotel TRILOBIT	Jiráskova 333/I, Veselí nad Luž.	denně 10 – 02 hod	restaurace 60 míst, pivnice 36 míst, vinárna 55 míst	
restaurace BESEDA	Nám. T.G.Masaryka 109, Veselí n.L.	PO – ČT: 9 – 21 hod PÁ – SO: 9 – 22 hod NE: zavřeno	43 míst	
restaurace ZVON	Třída Čs.armády 147, Veselí n.L.	denně 10 – 22 hod	50 míst	
bar ARABELA	Malé náměstí 12/II, Veselí n.L.	PO – PÁ: 10 – 22 hod SO – NE: 18 – 24 hod	35 míst	
Nádražní restaurace	Nádražní, Veselí n.L.	PO – PÁ: 8 – 21 hod SO – NE: 9 – 21 hod	65 míst	

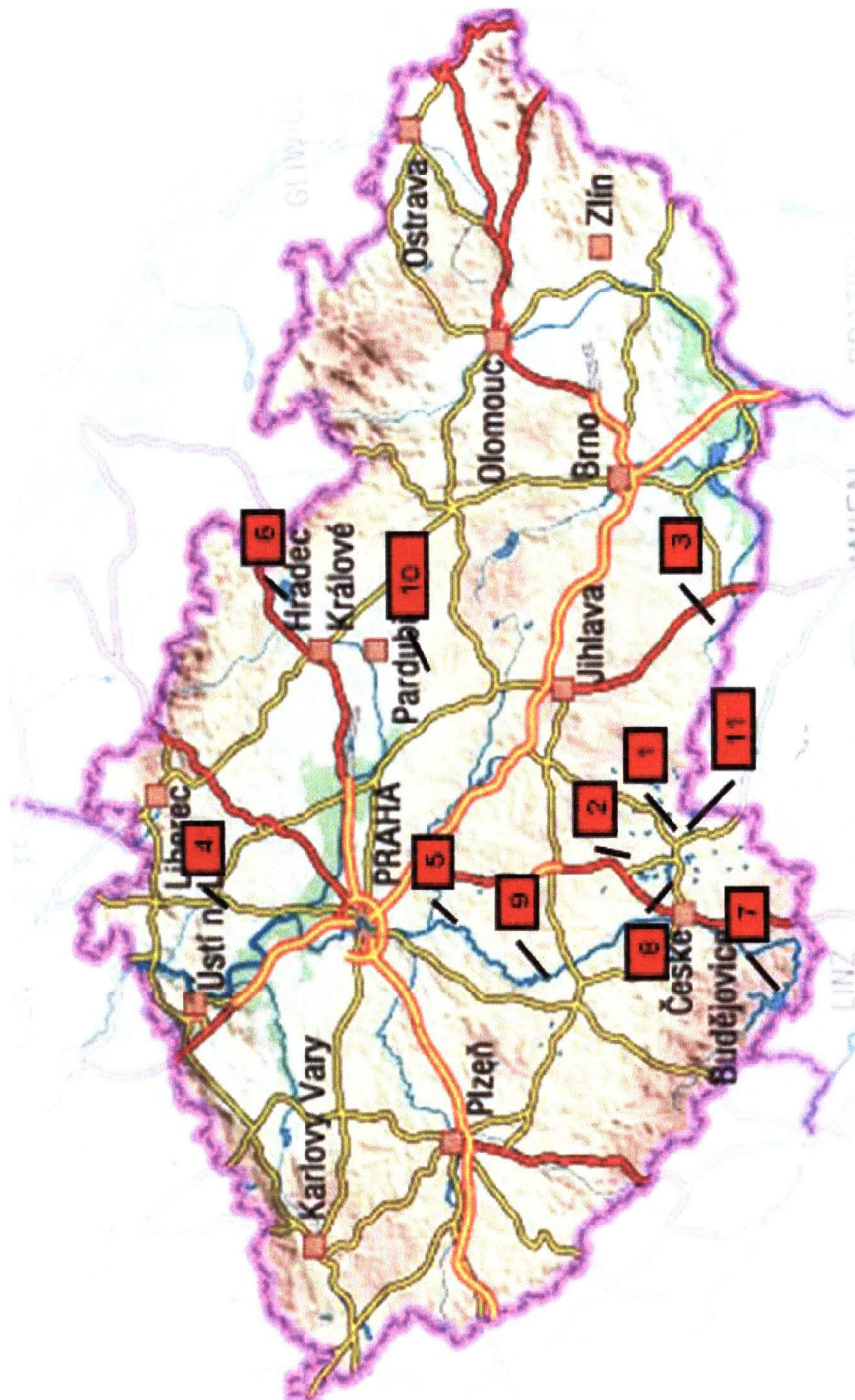
Další zařízení:

- rychlé občerstvení JARI Labužník
- Růžová cukrárna
- Cukrárna
- bufet Hokejka
- občerstvení U Jezu
- občerstvení na pískovně
- občerstvení v kempu Ostrov

Stravovací zařízení v okolí Veselí nad Lužnicí:

- Hospoda U Koloušků, Hamr
- Stylová hospůdka U Pekárnů, Dráčov
- Restaurace Ve Mlejně, Dráčov
- Řípecká hospoda, Řípec
- Hospoda Na Kovárně, Mažice
- Zájezdni hostinec, Vlkov
- Hostinec U Kubíků, Horusice
- Hospůdka Na Kopečku, Žišov
- Obecní hostinec Sviny
- Pohostinství Zlukov
- Hospoda U Krakonoše,
Hamr
- Hospoda v Jezdci
- Hostinec v Zálší
- Hostinec v Drahově

Příloha č.7: Mapa ČR s vyznačenými místy, která návštěvníci pískoven považují za ideální pro rekreaci u vody

Zdroj: <http://supermany.centrum.cz>

Legenda:

- 1 Chlum u Tř.
- 2 Veselské pískovny
- 3 Vranov
- 4 Máchovo jezero
- 5 Slapy
- 6 Rozkoš
- 7 Lipno
- 8 Třeboňské rybníky
- 9 Orlík
- 10 Seč
- 11 Staňkov

10 SUMMARY

The sandpit lakes in Veselí nad Lužnicí, i.e. lake Veselí, lake Veslí I, lake Horusice, lake Horusice I and lake Vlkov, are suitable place for recreational tourism. There is possibility of bathing on the sand beaches or in nature nook or on nudist beach, possibility of lending boats, play the beach volleyball, watch rare fauna and flora, go fishing or pick mushrooms here. It results from the questionnaire survey, that sunbathing and bathing are main activities that visitors of sandpit lakes dedicate above all.

Unfortunately material and technical base of tourism is not here sufficient. It proves also results of the questionnaire survey – 36% informants designated the quality of services at sandpit lakes as fundamental problem and 34% informants designated it as quiet problem. And 33% informants marked quality of services as thing that they do not like here. On the contrary visitors like here nature (35%) and beautiful surrounding (29%).

Possibilities of building material and technical base of tourism are largely limited, because the area is situated in the protected landscape area. In 1998 company Wilzing send to magistrate of Veselí nad Lužnicí investment project, concerning the building car – camp for 300 people (in future for 500 people) and hygienic pile (i.e. accommodation for owner, parking – site, reception and store for bicycles). This study was modified several times, but it was not agreed.

Today there are only two refreshment, one parking – site, one boat – house and one volleyball ground at the sandpit lakes.